

A. 4727.

5

Püha

Joannese ewangelium.

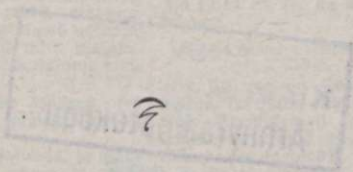


Jerusalema linn.

Ewangelium

püha Joannese kirjutatud.

Algupäraliste Hommikumaa piltidega
ilustatud.



Tallinnas, 1910.

Trükitud J. Jelsbergi ja A. Letermanni trükitojas.

ENSV TA
Kirjandusmuuseum
Arhiiviraamatukogu

26388

Ewangelium

püha Joannese kirjutatud.

1. Peatükk.

Igawene Eöna on lihaks saanud.

1. Alguses oli Eöna, ja Eöna oli Jumala juures ja Eöna oli Jumal.

2. Seesama oli alguses Jumala juures.

3. Kõik asjad on tema läbi tehtud, ja ilma temata ei ole ühtegi tehtud, mis tehtud on.

4. Tema sees oli elu, ja elu oli inimeste walgus.

5. Ja walgus paistis pimeduses, ja pimedus ei wõtnud seda wastu.

6. Üks inimene, Joannes nimi, sai Jumalast läkitatud.

7. Seesinane tuli tunnistuseks, et tema walgusest pidi tunnistama, et kõik tema läbi pidiwad uskuma.

8. Tema ei olnud mitte walgus, waid et tema pidi tunnistama walgusest.)

9. See oli tõsine walgus, kes walgustab kõiki inimesi, kui ta maailma tulnud.

10. Tema oli maailmas, ja maailm on tema läbi tehtud, ja maailm ei tunnud teda mitte.

11. Tema tuli oma sisse, ja omased ei wõtnud teda mitte wastu;

12. Aga nii mitu, kui teda wastu wõtsiwad, neile andis tema meelewalla Jumala lapsiks saada, kes tema nime sisse usuwad.

13. Kes ei ole weres, et liha tahtmisest, ega mehe tahtmisest, waid Jumalast süündinud.

14. Ja Eöna sai lihaks, ja wõt-

tis kui ühes majas meie seas elada, ja meie nägime tema au, kui Jsaft ainusündinud Poja au, täis armu ja tõtt.

15. Joannes tunnistas temast, hüüdis ja ütles: Seesinane oli, kellest mina olen ütelnud: Kes pärast mind tuleb, see on enne mind olnud, sest tema oli enne kui mina.

16. Ja tema täiusest oleme meie kõik wõtnud küll armu armu pärast.

17. Sest käsudpetus on Mosese läbi antud; arm ja tõde on Jeseuse Kristuse läbi saanud.

18. Üksti ei ole üial Jumalat näinud; ainusündinud Poeg, kes Jsa süles on, see on meile ära seletanud.

Niistija Joannese tunnistus Jumala Tallest.

19. Ja see on Joannese tunnistus, kui Juda rahwas läkitasiwad Jerusalemast preestrid ja lewitid, et nemad temalt pidiwad küsima: kes sa oled?

20. Ja ta tunnistas, ja ei salganud mitte, ja tunnistas: Mina ei ole mitte Kristus.

21. Ja nemad küsisiwad temalt: Mis siis, oled sina Elias? Tema ütles: Pole mitte. Oled sina prohwer? Ja tema kostis: Ei mitte.

22. Etis ütlesiwad nemad tema wastu: Kes sa siis oled? Et meie wastuse wõime wiia neile, kes meid on läkitanud, mis ja ütlesid iseenesest?

23. Tema ütles: Ma olen hüüdja heal kõrbes: Tehte tafafels Isjanda tee, nõnda kui prohvet Jesaja on ütelnud.

24. Ja need, kes olivad läkitatud, olivad wariseride seas.

25. Ja nemad küsivad temalt ja ütlesiwad tema wastu: Mits sina siis ristid, kui ja ei ole Kristus, ega Elias, ega prohwet?

26. Joannes kostis neile ja ütles: Mina ristin weega; aga see seisab test teie seas, teda teie mitte ei tunne.

27. See on seesama, kes pärast mind tuleb, kes enne mind on olnud, kelle kingapaela lahti peastma mina wäärt ei ole.

28. See sündis Petabarase teine pool Jordanit, kus Joannes ristis.

29. Teisel päewal näeb Joannes Jesuse enese juure tulewat, ja ütles: Waata, see on Jumala Tull, kes maailma pattu ära kannab.

30. Seesinane on, kellest ma olen ütelnud: Pärast mind tuleb üks mees, kes enne mind on olnud, sest ta oli enne kui mina.

31. Ja mina ei tunnud teda mitte: waid et ta pidi Israelis awalikuks saama, seepärast olen ma tulnud ristima weega.

32. Ja Joannes tunnistas ja ütles: Mina nägin Waimu otse, kui tui taewast maha tulewat, ja tema jäi tema peale.

33. Ja mina ei tunnud teda mitte; aga, kes mind läkitas weega ristima, see ütles mulle: Kelle peale ja näeb Waimu maha tulewat, ja tema peale jäewat, seesinane on, kes püha Waimuga ristib.

34. Ja ma olen näinud ja tunnistanud, et seesinane on Jumala Poeg.

Jesuse esimene järgid.

35. Teisel päewal seisis Joannes taas, ja taks tema järgiteist.

36. Ja kui tema nägi Jesuse kõndiwat, ütles tema: Emmae, see on Jumala Tull!

37. Ja need taks järgit kuulsiwad teda rääkiwat, ja käisiwad Jesuse järel.

38. Aga Jesus pööras enmast ümber, ja nägi neid enese järel käiwat, ja ütles neile:

39. Mis teie otsite? Aga nemad ütlesiwad temale: Rabbi! (see on, kui seda ära seletatakse, Opetaja) kus sina aset oled?

40. Tema ütles neile: Tulge ja waadake. Nemad tuliwad ja waatasiwad, kus ta pidi aset olema, ja jäiwad sel päewal tema juurde; aga see oli arwata kümnes tund.

41. Seine neist kahest, kes Joannesest kuulsiwad, ja Jesuse järel käisiwad, oli Andreas, Simona Petrusse wend.

42. Seesinane leiab esite oma wenna Simona, ja ütles temale: Meie oleme Messia leidnud, see on ära seletatud: Kristus.

43. Ja tema wiis teda Jesuse juurde. Aga, kui Jesus teda nägi, ütles tema: Sina oled Simon Jona poeg, sind peab hüütama Kewaks, see on ära seletatud: Petrus.

44. Teisel päewal tahtis Jesu Kalileale maale minna, ja leiab Wilippuse ja ütles temale: Käi minu järel.

45. Aga Wilippus oli pärit Petsaidast, Andrease ja Petrusse linna.

46. Wilippus leiab Natanaeli, ja ütles temale: Kellest Moses on kirjutanud käsuraamatusse, ja prohwetid, teda oleme meie leidnud, Jesuse Josepi poja Natfareetist.

47. Ja Natanael ütles temale: Kas Natfareetist wõib midagi head tulla? Wilippus ütles temale: Tule ja waata.

48. Jesus nägi Natanaeli enese

juurde tulewat ja ütles temast: Ennäe! üks tõsine Iisraeli mees, kelle sees ei ole kavalust.

49. Natanael ütles temale: Kust sa mind tunnend? Jeesus kostis ja ütles tema wastu: Enneku Wiilippus sind kutsus, nägin mina sind, kui sa wiigipuu all olist.

50. Natanael kostab ja ütles tema wastu: Spetaja, sina oled Jumala Poeg, sina oled Iisraeli tuningas.

51. Jeesus wastas ja ütles temale: Et mina sulle olen ütelnud: Ma nägin sind wiigipuu all, siis usud sina; ja pead juuremaid asju nägema kui neidsinatseid.

52. Ja ütles temale: Tdeste, tdeste mina ütlen teile: Seft ajast peate teie taewa nägema lahti olerwat ja Jumala inglid ülles ja maha astuwat inimese Poja peale.

2. Beatüff.

Bulmad Kana sennas.

1. Ja kolmandamal päewal saiwad pulmad Kanas Kallilea maal, ja Jeesuse ema oli seal;

2. Aga Jeesus ja tema jüngrid oliwad ka pulma kutsutud.

3. Ja kui wiina puudus, ütles Jeesuse ema tema wastu: Neil ei ole wiina.

4. Jeesus ütles temale: Naene, mis mul on sinuga tegemist? minu tund ei ole weel tulnud.

5. Tema ema ütles teenritele: Mis tema teile ilal ütles, seda tehke.

6. Aga sinna oliwad pandud tuus kwiist weeriista Juda rahwa puhastamise pärast, ja igaihe sisse läks laks ehk kolm mõdetu.

7. Jeesus ütles neile: Täitke weeriistad weega; ja nemad täitšiwad neid ääre taja.

8. Ja tema ütles neile: Wõtte nüüd nende seest, ja wiige pulma-

rahwa talitajale. Ja nemad wiisšiwad.

9. Aga kui pulmarahwa taliaja wett maitšes, mis wiinaks oli saanud, ja ei teadnud mitte, kust see oli; (aga teenrid teadšiwad, kes wee oliwad toonud,) siis kutsus pulmarahwa talitaja peigmehe,

10. Ja ütles temale: Igamees annab esite hea wiina, ja kui nemad ju küll saanud, siis lahjemat; sina oled head wiina siitsaadit hoidnud.

11. See oli imetegude hakatus, mis Jeesus tegi Kanas Kallilea maal, ja näitas oma au ülles; ja tema jüngrid uskusiwad tema sisse.

12. Pärast läks tema alla Kapernauma, tema ja tema ema ja tema wenna ja tema jüngrid; ja ei jäenud sinna mitte kaua aega.

Templi puhastamine.

13. Ja Juda rahwa paasapüha oli ligi; ja Jeesus läks Jerusalemma,

14. Ja leidis pühas kofas istuwat neid, kes härgi ja lambaid ja tuikefi müüšiwad, ja rahawahetajaid.

15. Ja tema tegi paelust piitša, ja ajas tõlt pühast kofast wälja lammaste ja härgadega tütkis, ja rahawahetajate raba pillas tema laiale, ja lütkas nende lauad ümber.

16. Ja ütles neile, kes tuikefi müüšiwad: Wiige see siit ära; ärge tehke minu Iisa koda kaubakofaks.

17. Aga tema jüngrid mäletasiwad, et kirjutatud oli: Püha wiha sinu kofa pärast on mind ära söönud.

18. Siis kostiwad Juda mehed, ja ütlesiwad temale: Mis tähte nättad sina meile, et sa seda teed?

19. Jeesus wastas ja ütles neile: Riskuge seesinane tempel maha, ja mina tahan seda kolme päewa-aga ülles ehitada.

20. Etis ütlesiwad Juda mehed: Seefinane tempel on neljakümnekuue aastaga üles ehitatud, ja ſina tabad ſeda üles ehitada kolme päewaga?

21. Aga tema rääkis oma ihu templift.

22. Aga kui ta ſai ſurnuſt üles tõuſnud, ſiis tuli tema ſüingrite meele, et ta ſeda neile oli ütelnud, ja nemad uſtuſiwad ſirja, ja ſõna, mis Jeſus oli ütelnud.

23. Aga kui ta Jeruſalemas oli paafapühäl, ſiis uſtuſiwad palju tema nime ſiſſe, kui nemad nägiwad tema imetähti, mis ta tegi.

24. Aga Jeſus iſe ei uſtunud ennast mitte nende kätte, et ta kõit ära tundis;

25. Ja et temale ei olnud tarwis, et keegi üheſt inimeſeſt pidi tunniſtama; ſeſt tema mõiſtis, mis inimeſe ſees oli.

3. Peatükk.

Kriſtufe kõne Nikodemuſega.

1. Aga üks intmene oli warife-ride ſeaſt, Nikodemus nimi, Juda rahwa ülem.

2. Seefinane tuli Jeſuſe juurde õõſel, ja ütles temale: Õpetaja, meie teame, et ſa oled Jumalaſt tulnud õpetajaks; ſeſt ükſi ei wõi neid imetähti teha, mis ſina teed, kui Jumal ei ole temaga.

3. Jeſus waſtas ja ütles temale: Tõeſte, tõeſte mina ütlen ſulle, kui keegi ei ſünni ülewalt, ei wõi tema mitte Jumala riiki näha.

4. Nikodemus ütles tema waſtu: Kuis wõib inimene ſündida, kui ta wana on? Kas ta wõib teiſt korda oma ema ihu ſiſſe minna ja ſündida?

5. Jeſus waſtas: Tõeſte, tõeſte mina ütlen ſulle, kui keegi ei ſünni weeſt ja Waimuſt, ſiis ei wõi tema mitte Jumala riiki ſaada.

6. Mis lihast ſündinud. ſee on

liha, ja mis Waimuſt ſündinud ſee on waim.

7. Ära pane imeks, et ma ſulle olen ütelnud: Teie peate ülewalt ſündima.

8. Tuul puhub, kuhu ta tahab, ja ſina kuuled tema healt, aga ſina ei tea mitte, kuſt ta tuleb, ja kuhu ta läheb; nõnda on igaiks, kes Waimuſt on ſündinud.

9. Nikodemus waſtas ja ütles temale: Kuida ſee wõib ſündida?

10. Jeſus waſtas ja ütles temale: Oled ſina Iſraeli õpetaja, ja ei mõiſta ſeda mitte?

11. Tõeſte, tõeſte mina ütlen ſulle: Meie räägime, mis meie teame, ja tunniſtame, mis meie oleme näinud, ja teie ei wõta meie tunniſtuſt mitte waſtu.

12. Kui mina teile räägin neiſt aſjuſt, mis maa peal on, ja teie ei uſu mitte, kuidas wõtate teie uſtuda, kui ma teile räägikſin neiſt aſjuſt, mis ülewal taewas on?

13. Seſt ükſi ei ole taewa läinud, kui aga ſee, kes taewast maha tulnud, inimeſe Poeg, kes taewas on.

14. Ja nõnda kui Mojeſ uſi on tõrbes ülendanud, nõnda peab inimeſe Poeg ülendatama.

15. Et ükſi, kes tema ſiſſe uſub, ei pea hukka ſaama, waid et temal igawene elu peab olema.

16. Seſt nõnda on Jumal maailma armastanud, et tema oma ainuſündinud Poja on annud, et ükſi, kes tema ſiſſe uſub, ei pea hukka ſaama, waid et igawene elu temal peab olema.

17. Seſt Jumal ei ole oma Poega mitte läkitanud maailma, et tema maailma pidi hukka mõiſt-
ma, waid et maailm tema läbi pidi õndsaks ſaama.

18. Kes tema ſiſſe uſub, teda ei mõiſteta mitte hukka; aga kes ei uſu mitte, juba ſee on hukka mõiſ-

tetud, ſeſt tema ei ole uſkunud Jumala ainuſündinud Poja nime ſiſſe.

19. Aga ſee on hukkamõiftmine, et Walgus on tulnud maailma, ja inimeſed armataſiwad pimeduſt enam kui Walguſt; ſeſt nende teud oliwad kurjad.

20. Seſt igaliks, keſ kurja teeb, wihtab Walguſt, ja ei tule Walguſe juurde, et tema teguſi ei pea laidetama.

21. Aga keſ tõtt teeb, ſee tuleb Walauſe juurde, et tema teud wõitſiwad awaſtikuſ ſaada; ſeſt nemad on Jumala ſeſs teatud.

Joannes tunnistaſt Kriſtuſeſt.

22. Pärast ſeda tuli Jeſuſ ja tema ſüngrid Juda maale: ja ſinna wiibis tema nendega ja riſtiti.

23. Aga Joannes riſtiti ka Alionis ligi Salimit, et ſeal palju wett oli, ja ſinna tuli rahwas, ja neid riſtiti.

24. Seſt Joannes ei olnud weel mitte wangitorni heidetud.

25. Siis hakkaſiwad Joanneſe ſüngrid Juda meeſtega küſitelema puhaſtamise pärast.

26. Ja tulwad Joanneſe juurde, ja ütleſiwad temale: Spetaja, keſ ſinuga oli teine pool Jordanit, kellele ſina tunnistaſt andſid, waata ſeeſmine riſtiti ja kõit tulewad tema juurde.

27. Joannes waſtaſ ja ütles: Inimene ei wõi midagi wõtta, kui ſee ei ole temale antud taewaſt.

28. Teie iſe olete minu tunniſtatajad, et ma olen ütelnud: Mina ei ole mitte Kriſtuſ, waid et ma olen tema eele läkitatud.

29. Kellel pruut on, ſee on peigmees; aga peigmehe ſõber ſeiſab, ja kuuleb teda, ja on wäga rõemus peigmehe heale pärast; ſeeſmine mu rõem on nüüd täiſ ſaanud.

30. Tema peab taſwama, aga mina pean wähenema.

31. Keſ ülewalt tuleb, ſee on kõitide üle; keſ maalt on, ſee on maalt, ja räägib maalt; keſ taewaſt tuleb, ſee on kõitide üle,

32. Ja tunnistaſt ſeda, miſ tema on näinud ja kuulnud, ja ükſti ei wõta tema tunnistaſt waſtu.

33. Keſ tema tunnistaſe waſtu wõtab, ſee ſinnitab, et Jumal tõ ſine on.

34. Seſt, keda Jumal on läkitanud, ſee räägib Jumala ſõna; ſeſt Jumal ei anna Waimu mõedu järele.

35. Iſa armataſt Poega, ja on kõit tema kätte annud.

36. Keſ uſub Poja ſiſſe, ſel on igawene elu; aga, keſ ei uſu Poja ſõna, ſee ei pea etu nägema, waid Jumala wiha jäeb tema peale.

4. Peatükſ.

Samaria rahwa patuſpõõrmine.

1. Kui nüüd Jeſand teada ſai, et wariserid oliwad kuulnud, et Jeſuſ enam ſüngrid tegi ja riſtiti, kui Joannes;

2. (Et küll Jeſuſ iſe ei riſtinud, waid tema ſüngrid.)

3. Siis jättis tema Juda maa maha, ja läks jälle Raſſilea maale.

4. Aga tema pidi Samariaſt läbi minema.

5. Siis tuli tema ühte Samaria linna, miſ hiiütakſe Sigariſſe, põllu ligi, miſ Jakob oma pojale Joſepile oli annud.

6. Aga ſeaſamas oli Jakobi kaew. Kui nüüd Jeſuſ teeläimieſt wäſinud oli, iſtuſ tema kaewu juurde maha; ja ſee oli pea kuues tund.

7. Siis tuli ükſ Samaria naene wett tooma. Jeſuſ ütles temale: Anna mulle juua.

8. (Seſt tema ſüngrid oliwad



Nieuw Samaria maal.

ära läinud linna, et nemad pidiwad rooga oſtma.)

9. Siis ütles Samaria naene tema wastu: Sina oled Juda mees, kuidas küſid ſa ſiis minult juua, ja mina olen Samaria naene? (Sest Juda rahwas ei lepi mitte koftu Samaria maa rahwaga.)

10. Jefus wastas ja ütles temale: Kui ſa teakſid Jumala andi ja kes ſee on, kes ſinule ütleb: Anna mulle juua; ſa olekſid teda palunud ja tema oleks ſinule elawat wett annud.

11. Naene ütles temale: Jefand, ämbrit ei ole ſinul ja kaew on ſügar; kus ſiis on ſinul ſee elaw weſi?

12. Sinaks suurem oled, kui meie iſa Jakob, kes meile ſelle kaewu on annud, ja tema iſe on ſealt ſeeft joonud ja tema pojad ja tema lojuſed?

13. Jefus wastas ja ütles temale: Jgaüks, kes ſeſtſinatſeſt weeft joob, ſee jänutab jälle.

14. Aga kes ſial ſaab joonud ſeſt weeft, mis mina temale annan, tema ei jänuta mitte, ei igaweſte; waid ſee weſi, mis mina temale annan, ſaab tema ſees wee kaewuks, mis hoowab igawefeſſe eluſſe.

15. Naene ütles tema wastu: Jefand, anna mulle ſeda wett, et mina ei jänuta, ega mul tarwis ei ole ſeia tulla wett tooma.

16. Jefus ütles temale: Mine, tuſſu oma mees ja tule ſeia.

17. Naene wastas ja ütles: Minul ei ole meeſt. Jefus ütles temale: Sina ütled diete, minul ei ole meeſt;

18. Sest wiis meeſt on ſinul olnud, ja kes nüüd ſinul on, ſee ei ole mitte ſinu mees; ſeda oled ſa diete ütelnud.

19. Naene ütles temale: Jefand, mina näen, et ſa prohwet oled.

20. Meie wanemad on ſelleſinatſe mäe peal Jumalat kummardanud,

ja teie ütlete, et Jeruſalemas paif on, kus peab Jumalat kummardama.

21. Jefus ütles temale: Naene, uſu mind, tund tuleb, et teie ei pea ei ſeefinatſe mäe peal ega Jeruſalemas Jſa kummardama.

22. Teie kummardate, mis teie ei tea; aga meie kummardame, mis meie teame, ſeſt õnniſtus tuleb Juda rahwa ſeaſt.

23. Aga tund tuleb ja on ju nüüd, et tõſilſed kummardajad peawad Jſa kummardama Waimus ja tões, ſeſt Jſa otſib ta ſäherduſi, kes teda nõnda kummardawad.

24. Jumal on Waim, ja kes teda kummardawad, need peawad Waimus ja tões kummardatama.

25. Naene ütles temale: Ma tean, et Meſſias tuleb, keda nime-tatſe Kriſtufeſt; kui ſee ſaab tulnud, ſiis kuulutab tema meile tõil.

26. Jefus ütles temale: Mina olen ſee, kes ſinuga räägib.

27. Ja ſee peale tuſſiwad tema jüngrid ja imeteleſiwad, et tema naeſega kõneles; ſiiski ei ütelnud ükski: Mis ſina küſid, eht, mis ja räägid temaga?

28. Naene jälle jättis oma weetruiſi ſenna ja läks linna ja ütles rahwa wastu:

29. Tulge, waadake inimeſt, kes minule tõil on ütelnud, mis ma olen teinud, eks ſeefinane ei ole Kriſtus?

30. Siis läkſiwad nemad ſinnast wälja ja tuſſiwad tema juurde.

31. Aga ſelle wabel paluſiwad jüngrid teda ja ütleſiwad: Opetaja, ſõõ.

32. Aga tema ütles neile: Minul on rooga ſüüa, mis teie ei tea.

33. Siis ütleſiwad jüngrid iſteſkis: Dns keegi temale ſüüa toonud?

34. Jefus ütles neile: Minu roog on ſee, et ma teen ſelle taht-

mise järele, kes mind on läkitanud ja lõpetan tema töö.

35. Eks teie ise ei ütle, et veel neli kuud on, siis tuleb leikus kätte? Waata, mina ütlen teile: Õhtu oma silmad üles ja waadake põlduſi, ſest nemad on ju walged leikujele.

36. Ja kes leiab, ſee ſaab palka, ja kogub wilja igawefeks eluks, et niihästi ſee, kes küllwab, kui ſee, kes leiab, ühtlaſi wõitſiwad rõemſad olla.

37. Sest ſiin on ſee sõna tõſi, et teine on, kes küllwab, ja teine, kes leiab.

38. Ma olen teid läkitanud ſeda leikama, mille kallal teie ei ole mitte tööd teinud; teiſed on tööd teinud, ja teie olete nende töö peale tulnud.

39. Aga palju Samaria rahwaſt ſeft linnast uſkufiwad tema ſiſſe naeſe kõne pärast, kes tunnistas: Tema on minuſe tõit ütelnud, mis ma olen teinud.

40. Kui nüüd Samaria rahwas tema juurde tuliwad, paluſiwad nemad teda, et ta nende juurde pidi jäema; ja tema jäi ſinna kaks päewa.

41. Ja palju enam uſkufiwad tema sõna pärast.

42. Ja ütlesiwad naeſe waſtu: Meie ei uſu mitte enam ſinu kõne pärast; ſeft meie oleme ise kuulnud ja teame, et ſeeſinane on tõdeſte maailma Õnniſtegiſja, Kristus.

43. Aga kahe päewa pärast tuli tema ſealt wälja ja läks ära Kalileea maale.

44. Sest Jeeſus ise oli tunnistanud, et prohwetil omal päriſmaal au ei ole.

45. Kui tema nüüd ſai tulnud Kalileea maale, wõitſiwad Kalileea maa rahwas teda waſtu, kes kõit oliwad näinud, mis ta Jeruſale-

mas teinud ſuurel pühäl, ſeft nemad oliwad ka pühiks ſinna tulnud.

46. Siis tuli Jeeſus jälle Kana, Kalileea maa linna, kus ta wee oli wiinaks teinud.

Kuningamehe poja terweſtegemine.

47. Ja üks kuninga mees oli, ſelle poeg oli haige Kapernaumas; kui ſeeſinane ſai kuulnud, et Jeeſus oli tulnud Juida maalt Kalileea maale, läks ta tema juurde ja palus teda, et ta pidi alla tulema ja tema poja terweſte tegema, ſeft ta pidi ju ära ſurema.

48. Siis ütles Jeeſus tema waſtu: Kui teie ei näe imetähti ega imetegufi, ſiis ei uſu teie mitte.

49. Kuninga mees ütles temale: Jeeſand, tule alla, enne kui mu pojate ſureb.

50. Jeeſus ütles temale: Mine, ſinu poeg elab; ja inimene uſkus sõna, mis Jeeſus temale ütles ja läks ära.

51. Kui tema ju oli alla tulemas, tuliwad tema ſulafed tema waſtu ja kuulutafiwad ja ütlesiwad: Sinu poeg elab.

52. Siis kuulas tema neilt tundi, millal tema oli paremaks ſaanud, ja nemad ütlesiwad temale: Eile, ſeitsmenda tunni ajal lahtus ſoetõbi temast ära.

53. Siis mõiſtis iſa, et ſee oli ſündinud ſelſamal tunnil, millal Jeeſus temale ütelnud: Sinu poeg elab. Ja tema uſkus ja kõit tema pere.

54. Sellesinatſe teiſe imetähe tegi Jeeſus jälle, kui tema Juida maalt tuli Kalileea maale.

5. Peatükk.

Jeeſus teeb Betesda tiigi ääres inimeſe terweſe, kes kolmkümend kaheſa aastat oli haige olnud.

1. Pärast oli Juida rahwa püha ja Jeeſus läks Jeruſalemma.

2. Aga Jerusalemas on lamaste wärawa ligi üks tiik, seda hülitakse Ebreä keelse Petesdaks, sel on wiis wõlwitud hoonet.

3. Nende sees magasiwad suur hull haigeid, pimedaid, arakuiwanuid, kes ootasiwad wee liikumist.

4. Sest üks ingel tuli maha omal ajal tiiki ja segas wett; kes nüüd esimeseks pärast wee segamist sisse astus, sat terweks, mis haigus temal iial oli.

5. Aga seal oli inimene kolmkümmend kabeksa aastat haige olnud.

6. Kui Jesus teda nägi maas magawat, ja teada sai, et ta ja ju taua aega oli maas* olnud, ütles ta temale: Kas ja tahad terweks saada?

7. Haige wastas temale: Jõsand, pole mul seda inimest, kes mind aitaks tiiki, kui wett segatakse; aga seni, kui mina tulen, astub teine minu eese sisse.

8. Jesus ütles temale: Tõuse üles, wõta oma woodi ja kõnni.

9. Ja inimene sai warsti terweks ja wõttis oma woodi ja kõndis; aga see päew oli hingamisepäew.

10. Seepärast ütlesiwad Juda rahwas sellele, kes oli terweks saanud: Hingamisepäew on, sul ei sünni mitte woodit kanda.

11. Tema wastas neile: Kes mind terweks tegi, see ütles minule: Wõta oma woodi ja kõnni.

12. Siis küsisiwad nemad temalt: Kes on see inimene, kes sinule ütles: wõta oma woodi ja kõnni?

13. Aga see, kes terweks oli saanud, ei teadnud mitte, kes see oli olnud; sest Jesus oli sõrwale läinud, et hull rahwast seal paigae oli.

14. Pärast leiab Jesus teda pühast kojast, ja ütles temale: Ratsu, sina oled terweks saanud, ära tee mitte enam pattu, et sulle midagi kurjemat ei sünni.

15. Inimene läks ära ja kuulutas Juda rahwale, et Jesus see olnud, kes teda oli terweks teinud.

16. Ja seepärast kiusasiwad Juda rahwas Jesust taga, ja piüüdsiwad teda ära tappa, et ta seda oli teinud hingamisepäewal.

Jesusse sõne enesest, kui kohtumõistjast ja surmule ülesäratajast.

17. Aga Jesus wastas neile: Minu Jsa teeb tööd tänini, ja mina teen tööd.

18. Seepärast nüüd piüüdsiwad Juda mehed weel enam teda ära tappa, et tema mitte ükspäinis hingamisepäewa oli teotanud, waid et ta oli ka ütelnud, Jumala enese Jsa olewat, ja ennast Jumala jarnatseks teinud.

19. Aga Jesus wastas ja ütles neile: Tõeste, tõeste, mina ütlen teile, Poeg ei wõi ühtegi iseenesest teha, kui aga seda, mis ta näeb Jsa tegewat; sest mis see iial teeb, seda teeb poeg ka nõndasamuti.

20. Sest Jsa armastab Poega, ja näitab temale kõik, mis ta teeb; ja tahab temale suuremaid tegusi näidata, kui needsinatjed on, et teie peate seda imeks panema.

21. Sest otsekui Jsa surnud üles aratab, ja teeb elawaks, nõnda teeb Poeg ka elawaks, keda tema tahab.

22. Sest Jfagi ei mõista kohut ei ühegi peale, waid kõik kohtumõistmise on tema Poja kätte annud.

23. Et kõik peawad Poega austama, nõnda kui nemad Jsa austawad; kes ei austa Poega, see ei austa mitte Jsa, kes teda on läkitanud.

24. Tõeste, tõeste, mina ütlen teile: kes minu sõna kuuleb ja usub seda, kes mind on läkitanud, sel on igawene elu, ja see ei saa mitte kohtu alla, waid on surmast elu sisse läinud.

25. Tõeste, tõeste, mina ütlen teile, et tund tuleb, ja nüüd ju on, et furnud peawad Jumala Poja healt kuulma, ja kes seda saawad kuulnud, need peawad elama.

26. Sest otsegu Iisal on elu iseeneses, nõnda on tema ka Pojale annud, et elu peab tema enese sees olema.

27. Ja on temale ta meelewalla annud kohut mõista, et ta inimese Poeg on.

28. Ärge pange seda imeks: sest tund tuleb, missal tõit, kes haudade sees on, peawad tema healt kuulma.

29. Ja wälja tulema, kes on head teinud, elu ülestõusmises; aga kes on paha teinud, hukkamõistmises ülestõusmises.

30. Mina ei wõi iseenesest ühtrigi teha; mina mõistan kohut nõnda kui ma kuulen, ja minu kohus on õige, sest mina ei otfi mitte oma tahtmist, waid Iisa tahtmist, kes mind on läkitanud.

31. Kui ma tunnistan iseenesest, siis ei ole mu tunnistus mitte tõsine.

32. Üks teine on, kes minust tunnistab, ja ma teen, et tunnistus tõsine on, mis tema minust tunnistab.

33. Teie olete läkitanud Joannese juurde, ja tema on tõele tunnistust annud.

34. Aga mina ei wõta tunnistust inimestest; waid seda ütlen mina, et teie õndsaks saaksite.

35. Tema oli üks küünal, mis põles ja paistis; aga teie tahtsite üürisefeks ajaks tema walguse sees wäga rõõmsad olla.

36. Aga minul on suurem tunnistus, kui Joannese tunnistus: sest teud, mis Iisa minule on annud, et ma neid pean lõpetama, need samad teud, mis mina teen, tunnistawad minust, et Iisa mind on läkitanud.

37. Ja Iisa, kes mind on läkitanud, seefama on minust tunnistanud; teie ei ole üal tema healt kuulnud, ega tema nägu näinud.

38. Ja teie ei ole mitte tema sõna teie sees olemas; sest teie ei usu sedasinaft, keda tema on läkitanud.

39. Katstuge kirjasi läbi, sest teie arwate, et teil nende sees on igawene elu, ja need on, mis minust tunnistawad.

40. Aga teie ei taba mitte minu juurde tulla, et teie elu saaksite.

41. Mina ei nõua mitte au inimestest.

42. Aga mina tunnen teid, et Jumala armastus teie sees ei ole.

43. Mina olen oma Iisa nimel tulnud, ja teie ei wõta mind mitte wastu: kui üks teine tuleb oma enese nimel, teda wõtate teie wastu.

44. Kuida wõite teie uskuda, kui teie au üksteise käest nõuate, ja ei otfi mitte seda au, mis ühispäinis Jumalast tuleb?

45. Ärge mõtelge, et mina teie peale tahan kaebada Iisa juures; üks on, kes teie peale kaebab, Moses, kelle peale teie loodate.

46. Sest kui teie Mosest usufsite, siis usufsite teie ka mind; sest tema on minust kirjutanud.

47. Aga kui teie tema kirjasi ei usu, kuidas wõite teie siis minu sõna uskuda?

6. Peatükk.

Jesus sõdab wiistuhat meest.

1. Pärast seda läks Jeesus ära, üle Kalilea järwe Tiberia linna laudu.

2. Ja palju rahwast käis tema järel, et nemad tema imetähti nägikwad, mis tema haigetele tegi.

3. Aga Jeesus läks üles mäe peale ja istus sinna oma järgitega.

4. Aga Juda rahwa paasapüha oli ligi.

5. Kui nüüd Jeesus oma silmad üles tõstis ja nägi palju rahwast enese juurde tulewat, siis ütles tema Wilippuse wastu: Kust peame meie leibu ostma, et needsinatsed saawad süüa?

6. (Aga seda ütles tema teda kuulates, sest ta teadis küll, mis ta pidi tegema.)

7. Wilippus wastas temale: Leibu kabejaja teenari raha eest ei ulata neile mitte, et igüks neist aga pisut wõtaks.

8. Üks tema jüngeritest, Andreas, Simona Petrusse wend ütles temale: 9. Siin on üks poisike, sel on wiis odraleiba ja kaks kalukest, aga mis see on nii mitmele?

10. Aga Jeesus ütles: Saatke inimesed maha istuma. Aga seal paigas oli palju rohku; siis istusiwad maha aru järele ligi wiistuhat meest.

11. Aga Jeesus wõttis leiwad ja tänas ja andis jüngeritele, aga jüngerid neile, kes maas istusiwad; jelsamal kombel ka neist kalukest, nii palju kui nemad tahtsiwad.

12. Aga kui nende lõhud täis saanud, ütles tema oma jüngeritele: Koristage ülejäänud palukefed kokku, et ühtegi ei saa hukka.

13. Siis koristasiwad nemad kokku kaksteistkümmend korwi täit palukest neist wilest odraleiwast, mis oliwad ülejäänud neist, kes oliwad söönud.

14. Kui nüüd rahwas imetähte nägiwad, mis Jeesus tegi, ütlesiwad nemad: Seesinane on tõeste prohwet, kes maailma peab tulema.

15. Kui nüüd Jeesus mõistis, et nemad tahtsiwad tulla ja teda wägise wõtta, et nemad teda pidiwad kuningaks tõstma, siis läks ta jälle kõrwale mäe peal ainuüksi.

16. Aga kui õhtu sai, läksiwad tema jüngerid järwe peale.

17. Ja astusiwad laewa ja tuliwad üle järwe Kapernauma; aga pime oli ju käes, ja Jeesus ei olnud nende juurde tulnud.

18. Ja järw hakkas tõusma, et suur tuul puhus.

19. Kui nemad nüüd oliwad sõudnud ligi kakskümmendwiis eht kolmkümmend wagu maad, siis nägiwad nemad Jeesuse järwe peal kõndiawat ja laewa ligi tulewat, ja kartsiwad.

20. Aga tema ütles neile: Mina olen see, ärge kartke mitte.

21. Siis tahtsiwad nemad teda laewa wõtta, ja warsti sai laew sinna mäele, kuhu nemad läksiwad.

Jeesus räägib enesest kui eluleiwast, oma ihu ja were söömisest ja joomisest.

22. Kui nüüd rahwas, mis teine pool järwe seisis, teisel päewal nägi, et teist laewukest seal ei olnud, kui aga see üksainus, mis sisse tema jüngerid läksiwad, ja et Jeesus mitte ei läinud ühtlasi oma jüngeritega laewukesse sisse, waid et tema jüngerid üksipäinis oliwad ära läinud.

23. Aga teised laewukesed tuliwad Siberiast senna paiga ligi, kus nemad oliwad leiba söönud, kui Jeesand oli Jumalat tänanud;

24. Kui nüüd rahwas nägi, et Jeesust seal ei olnud, ega tema jüngerid, läksiwad nemad ka laewade sisse, ja tuliwad Kapernauma ja otsisiwad Jeesust.

25. Ja kui nemad Seda teinepoolt järwe saiwad leidnud, ütlesiwad nemad Temale: Opetaja, miks oled sa siia saanud?

26. Jeesus wastas neile, ja ütles: Tõeste, mina ütlen teile, teie otsite mind, ei mitte seepärast, et teie olete imetähti näinud, waid et teie neist leiwust olete söönud, ja teie lõht on täis saanud.

27. Ärge nõudke rooga, mis taub, waid rooga, mis jääb igawese elusse, mis inimese Poeg tahab anda; sest sellestinatse on Jumal Jsa kinnitanud.

28. Siis ütlesiwad nemad tema wastu: Mis peame meie tegema, et meie wõiksime Jumala tegusi teha?

29. Jeesus wastas ja ütles neile: See on Jumala tegu, et teie usute selle sisse, keda tema on lätitanud.

30. Siis ütlesiwad nemad temale: Mis tähe teed sina siis, et meie näeme ja sind usume? Mis teed sina?

31. Meie wanemad sõiwad mannat kõrbes, kui kirjutatud on: Tema andis neile leiba taewast süüa.

32. Siis ütles Jeesus neile: Tõeste, tõeste, mina ütlen teile: Moses ei ole teile mitte leiba taewast annud, waid minu Jsa annab teile tõelise leiba taewast.

33. Sest Jumala leib on see, kes taewast maha tuleb, ja annab maailmale elu.

34. Siis ütlesiwad nemad tema wastu: Jssand, anna meile ikka sedasinaft leiba.

35. Aga Jeesus ütles neile: Mina olen elu leib: kes minu juurde tuleb, see ei pea nälgima nägema, ja kes minu sisse usub, see ei pea ial jänutama.

36. Aga mina olen teile ütelnud, et teie mind küll olete näinud, ja ei usu mitte.

37. Kõit, mis Jsa minule annab, see tuleb minu juurde, ja kes minu juurde tuleb, teda ei taha ma mitte wälja lüüta.

38. Sest mina olen taewast maha tulnud, ei mitte, et ma teen oma tahtmise, waid selle tahtmise järele, kes mind on lätitanud.

39. Aga see on Jsa tahtmine, kes mind on lätitanud, et mina ühtegi ei kauta sest, mis tema mi-

nise on annud, waid et ma eda wiimisel päewal üles äratan.

40. Aga see on selle tahtmine, kes mind on lätitanud, et igawene elu peab olema igaihel, kes Poega näeb ja tema sisse usub, ja mina tahan teda üles äratada wiimisel päewal.

41. Siis nurisesiwad Juda rahwas tema peale, et tema ütles: Mina olen leib, mis taewast on maha tulnud.

42. Ja nemad ütlesiwad: Eks seesinane pole Jeesus, Josepi poeg, kelle isa ja ema meie tunneme? Kuida siis seesinane ütleb: Mina olen taewast maha tulnud?

43. Aga Jeesus wastas ja ütles neile: Ärge nurisege isekestis.

44. Üksti ei wõi minu juurde tulla, kui ei tõmba teda Jsa, kes mind on lätitanud, ja mina äratan teda üles wiimisel päewal.

45. Prohwetite raamatusse on kirjutatud: Nemad peawad kõit olema Jumalast õpetatud: seepärast kõit, kes tulewad Jsaft ja õpiwad, need tulewad minu juurde.

46. Ei mitte, et keegi oleks Jsa näinud, kui aga see, kes Jumalast on: seesinane on Jsa näinud.

47. Tõeste, tõeste mina ütlen teile: Kes minu sisse usub, sel on igawene elu.

48. Mina olen eluleib.

49. Seie wanemad sõiwad kõrbes mannat, ja suriwad ära.

50. Seesinane on leib, mis taewast maha tuleb, et see, kes sest sööb, mitte ei sure.

51. Mina olen elaw leib, mis taewast on maha tulnud. Kui keegi sestinatseft leiwast sööb, see peab elama igaweste; ja leib mis mina annan, see on minu liha, mis ma annan maailma elu eest.

52. Siis riidlesiwad Juda rahwas isekestis, üteldes: Kuida wõib seesinane meile anda oma liha süüa?

53. Siis ütles Jeesus neile: Tõeste, tõeste mina ütlen teile: Kui teie ei söö mitte inimese Poja liha, ega joo tema werd, siis ei ole elu teie sees.

54. Kes minu liha sööb ja minu werd joo, sel on igawene elu; ja mina äratan teda üles wiimsel päewal.

55. Sest minu liha on tõsine roog, ja minu weri on tõsine jook.

56. Kes minu liha sööb, ja minu werd joo, see jääb minu sisse, ja mina tema sisse.

57. Kuida elaw Jsa mind on läkitanud, ja mina elan Jsa läbi, nõnda peab ta see, kes mind sööb, elama minu läbi.

58. See on see leib, mis taewast on maha tulnud, ei mitte, kui teie wanemad on pannud söönud, ja ära surnud; kes sedasinaist leiba sööb, see peab elama igaweste.

59. Seda ütles tema koguduse kofas, kui ta õpetas Kapernaumas.

60. Aga palju tema järgid, kui nemad seda kuulsiwad, ütlesiwad: Seesinane kõne on kõwa; kes wõib seda kuulda?

61. Aga Jeesus teadis iseeneses, et tema järgid sellepärast nurisewad, ja ütles neile: Kas see teid pahandab?

62. Aga mis siis, kui teie näete inimese Poja sinna üles minewat, kus ta enne oli?

63. Waim on, kes elawaks teeb: liha ei kõlba kuhugi: need sõnad, mis ma teile räägin, need on Waim ja on elu.

64. Aga mõningad on teie seast, kes ei usu mitte; sest Jeesus teadis algusest, kes need oliwad, kes ei uskunud, ja kes see oli, kes teda pidi ära andma.

65. Ja ta ütles: Seepärast olen ma teile ütelnud, et ükski ei wõimu juurde tulla, kui temale seda ei ole antud minu Jsaft.

66. Sest ajast läksiwad palju tema järgid tagasi, ja ei löndinud mitte enam temaga.

67. Siis ütles Jeesus nende kaheteistkümneme wastu: Kas teiegi ka tahate ära minna?

Petruse tunnistus.

68. Siis kostis temale Simon Petrus: Jäsfand, kelle juurde peame meie minema? Sul on igawese elu sõnad.

69. Ja meie oleme uskunud ja tunnud, et sina oled Kristus, elawa Jumala Poeg.

70. Jeesus kostis neile: Eks mina teid kaksteistkümneme ei ole ära walitfenud, ja üks teie seast on ometi kurat?

71. Aga tema rääkis Judast Simonale, Jstarioti, sest seesinane pidi teda ära andma, ja oli üks neist kaheteistkümnemest.

7. Peatük.

Kristuse õpetused Jumala kofas. Sest tõuseb riid Juda rahwa jekka; teised panewad wastu, teised usuwad.

1. Ja pärast seda käis Jeesus Kalliea maa läbi, sest tema ei tahtnud Juda maad läbikäia, sest et Juda mehed piüüdsiwad teda ära tappa.

2. Aga Juda rahwa lehtmajade püha oli ligi.

3. Siis ütlesiwad tema wennad tema wastu: Mine siit ära, ja mine Juda maale, et ka sinu järgid näewad sinu tegusi, mis sina teed.

4. Sest ükski ei tee midagi salajas, ja piüüab ise awalik olla; kui ja neidsinatfid asju teed, siis ilmu ta ennast maailmale.

5. Sest tema wennadki ei uskunud tema sisse.

6. Siis ütles Jeesus neile: Minu aeg ei ole weel tulnud, aga teie aeg on ilka walmis.

6. Maailm ei wõi teid mitte wihata, aga mind wihkab tema; ſeſt mina tunnistan temast, et tema teud kurbad on.

8. Minge teie üles neiks pühiks; mina ei taha weel neiks pühiks üles minna: ſeſt minu aeg ei ole weel täis ſaanud.

9. Aga kui ta neile ſeda ſai rääkinud, jäi tema Kallilea maale.

10. Aga kui tema wennad ſaiwad üles läinud, läks tema ka üles pühiks, mitte awalikult, waid otsegu ſalaja.

11. Siis otſiſiwad Juda rahwas teda pühjal ja ütlesiwad: Kus tema on?

12. Ja ſuur nurisemine oli tema pärast rahwa seas; mõned ütlesiwad: Tema on hea; teised ütlesiwad jälle: Ei mitte, waid tema eſſitab rahwast.

13. Aga ütſi ei rääkinud julgeste temast, et nemad Juda rahwast kartſiwad.

14. Aga ju leſt pühade aegus läks Jeesus üles püha kotta ja õpetas.

15. Ja Juda rahwas paniwad ſeda imets ja ütlesiwad: Kuida ſeeſinane kirja tunneb ilma õpimata?

16. Jeesus wastas ja ütles neile: Minu õpetus ei ole mitte minu, waid ſelle, kes mind on läkitanud.

17. Kui keegi tema tahtmise järele tahab teha, ſee tunneb, kas ſee õpetas Jumalast on, wõi kas mina iſeenefest räägin.

18. Kes iſeenefest räägib, ſee otſib enefe au: aga kes ſelle au otſib, kes teda on läkitanud, ſee on tõſine, ja ühtegi ülekohtu ei ole tema ſees.

19. Etſ Moſes ole teile käsuõpetuſe annud, ja ütſi teie ſeaſt ei tee käsuõpetuſe järele? Miſpärast püüate teie mind tappa.

20. Rahwas koſtis ja ütles:

Sinul on kurb waim; kes püüab ſind tappa?

21. Jeesus woſtas ja ütles neile: Ühe teu olen mina teinud, ja teie panete ſeda kõit imets.

22. Seepärast on Moſes teile ümberlõikamife annud, mitte et ſee Moſeſeſt on, waid wanemateſt; teie leikate inimeſe ka hingamife-päewal ümber.

23. Kui inimene ümber leigataſe hingamife-päewal, et Moſeſe käsuõpetuſt ei pea rifutama; kas olete teie ſiis minu peale wihafed, et mina kõige inimeſe olen hingamife-päewal terweks teinud?

24. Arge mõiſtke kohut ſitmanäü järele, waid mõiſtke õiget kohut.

25. Siis ütlesiwad mõningad Jeruſalema rahwa ſeaſt: Etſ ſee ole ſeeſinane, ſeda nemad püüawad tappa?

26. Ja ennäe, tema räägib julgeste, ja nemad ei ütſe temale midagi; ju meie ülemad õiete tundiwad, et ſeeſinane tõeste Kristus on?

27. Aga meie teame, kuſt ſeeſinane on; aga kui Kristus tuleb, ſiis ei tea ütſi, kuſt tema on.

28. Siis hüüdis Jeesus pühbas kojas, kui tema õpetas, ja ütles: Küll teie tunnete mind, ja teate, kuſt mina olen, ja iſeenefest ei ole ma mitte tulnud; aga ſee on tõſine, kes mind on läkitanud, ſeda teie ei tunne.

29. Aga mina tunnen teda, ſeſt et ma olen temast, ja tema on mind läkitanud.

30. Siis püüdiſiwad nemad teda finni wõtta, aga ütſi ei piſtnud kätt tema külge; ſeſt et tema tund ei olnud weel mitte tulnud.

31. Aga palju rahwa ſeaſt uſtuſiwad tema ſiſſe, ja ütlesiwad: kui Kristus tuleb, kas tema weel

enam tähti peaks tegema, kui feesinane on teinud?

32. Wariserid kuulsiwad, et rahwas ifestis seda temast salaja rääkis; ja wariserid ja ülemad preestrid läkitasiwad sulaseid, et nemad teda pidiwad kinniwõtma.

33. Siis ütles Jeesus neile: Mina olen weel üürifejets ajaks teie juures, ja siis lähen mina selle juurde, kes mind on läkitanud.

34. Teie wõtate mind otsida, ja ei leia mind, ja kus mina olen, sinna ei wõi teie mitte tulla.

35. Siis ütlesiwad Juda rahwas ifestis: Kuhu tahab see minna, et meie teda ei pea leidma? Tahab tema Kreta rahwa sekka laiale pillatud Juda rahwa juurde minna, ja Kreta rahwast õpetada?

36. Mis kõne see on, mis tema räägib: Teie wõtate mind otsida, ja ei leia mind, ja kus mina olen, sinna ei wõi teie mitte tulla?

37. Aga püha wiimisel päewal, mis juur oli, seisis Jeesus, ja hüüdis ja ütles: Kui kellegil jänu on, see tulgu minu juurde ja joogu.

38. Kes minu sisse usub, (nõnda kui kiri ütleb,) selle ihust peawad elawa wee jöed jooksema.

39. (Aga seda ütles tema Waimust, keda need pidiwad saama, kes tema sisse usuwad: sest püha Waim ei olnud weel mitte nende peal, sest Jeesus ei olnud weel mitte au sisse tõstetud.)

40. Siis ütlesiwad palju rahwa seast, kes seda kõnet kuulsiwad: Seesinane on tõeste prohwet.

41. Muud ütlesiwad: Seesinane on Kristus; aga muud ütlesiwad: Kas Kristus Kallilea maalt tuleb?

42. Eks kiri ütle, et Kristus tuleb Daweti soost, ja Petlemast, alewist, kust Dawet oli?

43. Siis tõusis riid rahwa sekka tema pärast.

44. Aga mõningad neist tahtsiwad teda kinni wõtta, aga ükski ei pistnud käsi tema külge.

45. Siis tuliwad sulased ülema preestrite ja wariseride juurde, ja nemad ütlesiwad neile: Mispärast ei ole teie teda toonud?

46. Sulased kostsiwad: Ükski inimene ei ole elades nõnda rääkinud, kui feesinane inimene.

47. Siis wastasiwad wariserid neile: Olete teie ka ära effitatud?

48. Kas ükski ülematest, ehk wariseridest on tema sisse uskunud?

49. Waid feesinane rahwas, kes ei mõista käsuoetust, on äranee-tud.

50. Nikodemus, kes õõsel tema juurde tuli, ja üks nende seltsist oli, ütles nende wastu:

51. Kas meie täst ühe inimese hulka mõistab, ennegu temast kuulatakse ja teada saab, mis ta on teinud.

52. Nemad wastasiwad ja ütlesiwad temale: Oled sina ka Kallilea maalt? Otsi läbi ja waata, et Kallilea maalt ei ole ükski prohwet üles tõusnud.

53. Ja igamees läks oma koju.

8. Beatüff.

Abielurikkaja naene.

1. Aga Jeesus läks õlimäele.

2. Ja koidu ajal tuli tema jälle püha kotta, ja tõtt rahwas tuli tema juurde, ja tema istus maha ja õpetas neid.

3. Aga kirjatundjad ja wariserid tõiwad ühe naese tema juurde, see oli abielurikkumisele leitud; ja kui nemad teda senna testpaika saiwad pannud,

4. Ütlesiwad nemad temale: Õpetaja, seesinane naene on leitud abielurikkumise tõõ pealt.

5. Aga Moses on käsudpetuses meid käskinud, niisugused kiwidega surmits wiisata; aga mis sina ütled?

6. Aga seda ütlesiwad nemad teda kuulates, et neil pidi kaebamist olema tema peale. Aga Jesus kummardas maha, ja kirjutas sõrmega maa peale.

7. Aga kui nemad küsides tema peale ajasiwad, sirutas tema ennaft, ja ütles neile: Kes teie seast patuta on, see olgu esimene tema peale kivi wiiskama.

8. Ja kummardas jälle maha, ja kirjutas maa peale.

9. Aga kui nemad seda kuulsiwad, ja südametunnistusest märku saiwad, läksiwad nemad wälja üks teise järele ja hakkasiwad ära minema wanematest wiimsiist saadik; ja Jesus jäeti üksipäinis, ja naene test paila seisma.

10. Aga Jesus sirutas ennaft, ja kui ta tedagi ei näinud, kui naest, ütles ta tema wastu: Naene, kus on need sinu pealekaebajad? Et ükski sind ole hukka mõistnud?

11. Aga tema kostis: Ei ükski, Jeesand. Aga Jesus ütles temale: Ega minagi ei mõista sind hukka: mine ja ära tee enam pattu.

Jesus maailma walgus.

12. Siis rääkis Jesus taas neile, ja ütles: Mina olen maailma walgus: Kes minu järel käib, see ei käi pimeduses, waid temal peab esu walgus olema.

13. Siis ütlesiwad wariserid tema wastu: Sina tunnistad iseenesest, sinu tunnistus ei ole mitte tõsi.

14. Jesus kostis ja ütles neile: Eht mina küll iseenesest tunnistan, siis on minu tunnistus tõsi; sest mina tean, kust ma olen tulnud, ja kuhu ma lähen; aga teie ei tea

mitte, kust ma tulen, ja kuhu ma lähen.

15. Teie mõistate kohut libameest mööda; mina ei mõista kohut kellegi peale.

16. Aga kui mina ka kohut mõistan, siis on minu mõistmine tõsi; sest mina ei ole üksipäinis, waid mina ja Isa, kes mind on läkitanud.

17. Ja teie kästu on ka kirjutatud, et kahe inimese tunnistus tõsi on.

18. Mina olen, kes ma iseenesest tunnistan, ja Isa, kes mind on läkitanud, tunnistas minust ka.

19. Siis ütlesiwad nemad tema wastu: Kus on sinu Isa? Jesus wastas: Teie ei tunne mind, ega minu Isa; kui teie mind tunneksite, siis tunneksite teie ka minu Isa.

20. Reedsinatsed sõnad rääkis Jesus ohwiraha kirstu juures, kui ta pühas kojas õpetas; ja ükski ei wõtnud teda kinni, sest et tema tund ei olnud weel tulnud.

Kõne Jуда rahwa usumata meele wastu.

21. Siis ütles Jesus jälle neile: Mina lähen ära, ja teie õfite mind, ja teie surete oma patu sisse; kuhu mina lähen, sinna ei wõi teie mitte tulla.

22. Siis ütlesiwad Jуда rahwas: Sabab tema iseennast ära tappa, et tema ütled: Kuhu mina lähen, sinna ei wõi teie mitte tulla?

23. Ja tema ütles neile: Teie olete alt, mina olen ülterwalt; teie olete sestinatsest maailmast, mina ei ole mitte sestinatsest maailmast.

24. Seepärast olen mina teile ütelnud, et teie surete oma pattude sisse: sest kui teie ei usu, et mina see olen, siis surete teie oma pattude sisse.

25. Siis ütlesiwad nemad tema wastu: Kes sa siis oled? Ja Je-



Rüüwamine Hommitumaal.

jus kostis neile: Mina olen see, mis mina teile algusest olen ütelnud ennast olewat.

26. Mul on teist veel palju rääkimist ja mõistmist; aga kes mind on läkitanud, see on tõsine, ja mis ma temast olen kuulnud, seda räägin mina maailmale.

27. Nemad ei mõistnud mitte, et tema Jsaft neile rääkis.

28. Siis ütles Jeesus nende wastu: Kui teie inimese Poja saate ülendanud, siis mõistate teie, et mina see olen, ja et mina ei tee ühtegi iseenesest, waid ma räägin seda, nõnda kui minu Jsa mind on õpetanud.

29. Ja kes mind on läkitanud, see on minuga; Jsa ei jäta mind mitte üksi, sest et ma ilka teen, mis tema meelepärast on.

30. Kui ta seda rääkis, uskusiwad palju tema sisse.

31. Siis ütles Jeesus Juda rahwa wastu, kes teda uskusiwad: Kui teie minu sõna sisse jäete, siis olete teie tõeste minu jüngrid;

32. Ja saate tõtt tunda, ja tõde peab teid wabaks tegema.

33. Nemad kostusiwad temale: Meie oleme Abraami sugu, ja meie ei ole veel ilal ei ühegi sulased olnud, kuidas sina siis ütled: Teie peate wabaks saama?

34. Jeesus kostis neile: Tõeste, tõeste mina ütlen teile, et igaüks, kes pattu teeb, see on patu sulane.

35. Aga sulane ei jae mitte igaweste majasse; poeg jäeb igaweste.

36. Kui nüüd Poeg teid wabaks teeb, siis olete teie diete wabad.

37. Mina tean, et teie Abraami sugu olete, aga teie püüate mind ära tappa, et minu sõna teie sisse ei mahu.

38. Mina räägin, mis ma omast Jsaft olen näinud; ja teie teete, mis teie omast isast olete näinud.

39. Nemad kostusiwad ja ütlesiwad temale: Abraam on meie isa; Jeesus ütles neile: Kui teie Abraami lapsed olesite, siis teeksite teie ta Abraami tegusi.

40. Aga nüüd püüate teie mind ära tappa, üht inimest, kes mina olen teile tõtt rääkinud, mis ma Jumalast olen kuulnud; seda ei ole Abraam mitte teinud.

41. Teie teete oma isa egusi. Siis ütlesiwad nemad tema wastu: Meie ei ole mitte porduelust sündinud, meil on üks Jsa. Jumal.

42. Siis ütles Jeesus neile: Oleks Jumal teie Jsa, siis armastaksite teie ta mind; sest ma olen Jumalast wälja läinud, ja tulen temast: sest mina ei ole iseenesest tulnud, waid tema on mind läkitanud.

43. Mispärast ei tunne teie mitte minu kõnesi? Sellepärast et teie ei wdi minu sõna mitte kuulda.

44. Teie olete isast kuratist, ja oma isa himude järele tabate teie teha; tema on inimese tapja olnud algusest ja ei ole mitte seisma jäenud tõe sisse, sest tõtt ei ole mitte tema sees; kui ta walest räägib, siis räägib tema omast, sest ta on walelik, ja waleliku isa.

45. Aga et mina tõtt räägin, siis ei usu teie mind mitte.

46. Kes teie seast wdi pattu minu peale tõeks tunnistada? Aga kui mina tõtt räägin, mispärast ei usu teie mind mitte.

47. Kes Jumalast on, see kuuleb Jumala sõna, seepärast ei kuule teie mitte, sest et teie Jumalast ei ole.

48. Siis kostusiwad Juda rahwas, ja ütlesiwad temale: Eks meie diete ei ütle, et sina Samaria mees oled, ja et sinul kuri waim on?

49. Jeesus kostis: Mul ei ole kurja waimu, waid mina austan oma Jsa, ja teie teutate mind.

50. Aga mina ei otſi mitte oma au; üks on, kes ſeda otſib ja kätte maksab.

51. Tõeste, tõeste mina ütlen teile, kui teegi minu sõna saab pidanud, see ei pea mitte surma nägema igaweste.

52. Siis ütlesiwad Juida rahwas tema wastu: Müüd oleme meie tunnud, et sinul kuri waim on. Abraam on surnud ja prohwetid, ja sina ütled: Kui teegi minu sõna saab pidanud, see ei pea surma maitsma igaweste.

53. Sinaks suurem oled kui meie isa Abraam, kes on surnud? Ja prohwetid on surnud. Kelleks sina iseennast paned?

54. Jeesus kostis: Kui mina iseennast austan, siis ei ole minu au midagi; minu Isa on, kes mind austab, keda teie litlete eneste Jumala olemat.

55. Ja teie ei ole teda mitte tunnud; aga mina tunnen teda, ja kui ma peaksin üttelema, et mina teda ei tunne, siis oleksin mina teie sarnane, üks walelik; aga mina tunnen teda, ja pean tema sõna.

56. Abraam teie isa sai wäga rõemfaks, et tema minu päewa pidi nägema, ja tema nägi ſeda, ja oli rõemus.

57. Siis ütlesiwad Juida rahwas tema wastu: Sina ei ole weel wiiskümmend aastat wana, ja oled Abraami näinud?

58. Jeesus ütles nende wastu: Tõeste, tõeste mina ütlen teile, enne kui Abraam sai, olen mina.

59. Siis wõrſiwad nemad kiwa üles, et nemad teda pidiwad wiskama; aga Jeesus peitis ennast ära, ja läks leſkest neist läbi minnes pühast kojast wälja; ja nõnda peafis tema ära.

9. Peatükk.

Jeesus teeb hingomis päewal pimedalt ſündinud inimel nägijaks.

1. Ja kui Jeesus mööda läks, nägi tema ühe inimese, kes pime oli ſündinud.

2. Ja tema järgid küſiſiwad temalt, ja ütlesiwad: Opetaja, kes on pattu teinud, ſeesinane, wõi tema wanemad, et ta pime on ſündinud?

3. Jeesus kostis: Ei ſeesinane pole pattu teinud, ega tema wanemad, waid et Jumala teud temas pidiwad awalikuks saama.

4. Mina pean tegema selle teguſi, kes mind on läkitanud nii kaua, kui päew on: öö tuleb, millal ükski ei wõi midagi teha.

5. Nii kaua kui mina maailmas olen, olen mina maailma walguſ.

6. Kui ta ſeda sai ütelnud, ſülitas tema maa peale, ja tegi muda ſülleſi, ja wõidis ſelle mudaga pimedada ſilmi.

7. Ja ütles tema wastu: Mine, peſe ſilmi Siloa tiigis; (ſeda ſeletataſje: läkitatud) siis läks tema sinna, ja peſi ſilmi, ja tuli nägew tagaſi.

8. Aga naabred, ja kes teda enne oliwad näinud pimedada olemat, ütlesiwad: Eks ſeesinane ſee ole, kes istus ja teſjas?

9. Muud ütlesiwad: See on ſeesinane. Aga muud: Tema on ſedaſama nägu. Tema iſe ütles: Mina olen ſee.

10. Siis ütlesiwad nemad temale: Kuidas on ſinu ſilmad lahti tehtud?

11. Tema kostis ja ütles: Zinmene, keda Jeeſus huiatataſje, tegi muda, ja wõidis ſega minu ſilmi, ja ütles minule: Mine Siloa tiigi juurde, ja peſe ſilmi; aga kui ma sinna läksin ja ſilmi peſin, sain ma nägijaks.

12. Siis ütlesiwad nemad temale: Kus on tema? Tema ütles: Ei mina tea.

13. Siis wiisiwad nemad teda, kes enne pime oli, wariseride juurde.

14. Aga see oli hingamisepäew, kui Jeesus muda tegi, ja tema silmad lahti tegi.

15. Siis küſisiwad nemad jälle temalt, ja wariserid ka, kuidas tema oli nägijaks saanud. Aga tema ütles neile: Tema pani muda minuilmade peale, ja mina peesin neid, ja näen.

16. Siis ütlesiwad mõningad wariseridest: Seesinane ei ole Jumalast, et ta hingamisepäewa ei pea; teised ütlesiwad: Kuida wõib patune inimene niisuguseid tähti teha? Ja nende seas oli riid.

17. Nemad ütlesiwad jälle pimedale: Sina, mis ja ütled temast, et ta sinuilmad on lahti teinud? Aga tema ütles: Tema on prohwet.

18. Aga Juda rahwas ei uskunud mitte, et tema oli pime olnud ja nägijaks saanud, kuni nemad kutsusiwad selle wanemad, kes nägijaks oli saanud.

19. Ja nemad küſisiwad neilt, ja ütlesiwad: Kas see on teie poeg, seda teie ühtere pimedas sündinud olewat? Kudas tema siis nüüd näeb?

20. Tema wanemad kostisiwad neile, ja ütlesiwad: Meie teame, et see meie poeg on, ja et ta pime ilmale tulnud.

21. Aga kuidas tema nüüd näeb, ei tea meie mitte, ehk kes temailmad on lahti teinud, ei tea meie mitte; tema on wana küll, küſige temalt; küll ta ise euese eest kostab.

22. Seda ütlesiwad tema wanemad, et nemad Juda rahwast kartiswad; sest Juda rahwas oli ju isekeskis nõuks wõtnud, et, kui

keegi teda Kristuseks pidi tunnistama, see pidi kogudusest wälja liisatama.

23. Seepärast ütlesiwad tema wanemad: Tema on wana küll; küſige temalt.

24. Siis kutsusiwad nemad teist korda inimese, kes pime olnud, ja ütlesiwad temale: Anna Jumalale au; meie teame, et seesinane inimene patune on.

25. Siis wastas tema ja ütles: Kas tema patune on, ei tea mina mitte; üht asja tean ma, et ma pime olin, ja näen nüüd.

26. Aga nemad ütlesiwad jälle tema wastu: Mis tegi tema sinule? Kuida tegi tema sinuilmad lahti?

27. Tema kostis neile: Juba ma olen teie ütelnud, ja teie ei ole seda kuulnud? Miks teie jälle tahate seda kuulda? Kas teie tahate ka tema jüngeriks heita?

28. Siis sõmasiwad nemad teda, ja ütlesiwad: Sina oled tema jünger, aga meie oleme Mosese jüngerid.

29. Meie teame, et Jumal Mosefega on rääkinud, aga sedasinast ei tea meie mitte, kust ta on.

30. Inimene kostis ja ütles neile: See on ometi diete ime, et teie ei tea, kust ta on, ja tema on minuilmad lahti teinud.

31. Aga meie teame, et Jumal patuseid ei kuule, waid kui keegi junnalakartlik on ja teeb tema tabmise järele, seda kuuleb tema.

32. Maailma algusest ei ole mitte kuulnud, et keegi on lahti teinud kellegiilmad, kes pime on sündinud.

33. Kui seesinane ei oleks Jumalast, siis tema ei wõiks ühtegi teha.

34. Nemad kostiswad ja ütlesiwad temale: Sina oled koguni pattude sees sündinud, ja sina õpetad meid? Ja tõukasiwad teda wälja.

35. Jeesus kuulis seda, et nemad teda oliwad wälja tõuganud; ja kui ta teda leidis, ütles Jeesus tema wastu: Kas sa usud Jumala Poja sisse?

36. Tema kostis ja ütles: Jeesand, kes see on, et mina tema sisse wõiksin ustuda?

37. Aga Jeesus ütles tema wastu: Kiüll sa oled teda näinud, ja kes sinuga räägib, see on seesama.

38. Aga tema ütles: Jeesand, mina usun; ja kummardas teda.

39. Ja Jeesus ütles: Mina olen kohtumõistmisesks seesinatse maailma sisse tulnud, et need, kes ei näe, saawad nägijaks, ja kes näewad, pimedaks saawad.

40. Ja mõningad wariseridest, kes tema juures oliwad, kuulsiwad seda, ja ütlesiwad tema wastu: Kas meie ka pimedad oleme?

41. Jeesus ütles nende wastu: Oleksite teie pimedad, siis ei oleks teil mitte pattu, aga et teie nüüd ütlete: Meie näeme; siis jäeb teie patt.

10. Peatükk.

Heast karjastest ja tema lammastest.
Lammaste lauda uksest.

1. Edeste, tõeste mina ütlen teile: Kes ei lähe uksest sisse lammaste lauda, waid astub majalt sisse, see on waras ja röõwel.

2. Aga kes uksest sisse läheb, see on lammaste karjane.

3. Sellele teeb uksehoidja lahti, ja lambad kuulewad tema healt, ja tema kutsub oma lambaid nime pärast, ja wiib neid wälja.

4. Ja kui ta omad lambad saab wäljaajanud, siis läib tema nende eel, ja lambad läiwad tema järel, sest nemad tunnewad tema healt.

5. Aga wõera järel ei läi nemad mitte, waid põgenewad tema eest, sest nemad ei tunne wõeraste healt mitte.

6. See tähendamise sõna ütles Jeesus neile; aga nemad ei mõistnud mitte, mis see pidi olema, mis tema neile rääkis.

7. Seepärast ütles Jeesus jälle nende wastu: Edeste, tõeste mina ütlen teile: Mina olen lammaste uks.

8. Kõik, kes enne mind on tulnud, need on wargad ja röõwliid; aga lambad ei ole neid mitte kuulnud.

9. Mina olen uks; kui keegi minust sisse läheb, see peab õndsaks saama, ja peab sisse ja wälja minema ja sõõmist leidma.

10. Waras tule muu pärast, kui warastama, ja tapma, ja hukkama; mina olen tulnud, et neil peab elu ja kõik rohkete olema.

11. Mina olen hea karjane; hea karjane jätab oma elu lammaste pärast.

12. Aga palgaline, kes ei ole karjane, kelle omad lambad ei ole, näeb hundi tulewat, ja jätab lambad maha ja põgeneb; ja hunt wõtab neid kinni, ja pillab lambad laiale.

13. Aga palgaline põgeneb, sest et tema on palgaline, ja tema ei hooli lammastest mitte.

14. Mina olen hea karjane, ja tunnen omakseid, ja minu omaksed tunnewad mind.

15. Rõnda kui mind Jsa tunneb, ja mina tunnen Jsa, ja jätan oma elu lammaste pärast.

16. Ja minul on weel teised lambad, need ei ole mitte seestinatsest laudast, ja neid pean mina ka süa tooma, ja nemad kuulewad minu healt, ja peab üks kari ja üks karjane olema.

17. Seepärast armastab mind Jsa, sest et mina jätan oma elu, et ma seda jälle wõtan.

18. Ükski ei wõta seda minu käest, waid ma jätan seda iseenesest;

minul on meelewaid seda jätta, ja meelewaid seda jälle wõtta; see käjusõna olen mina oma Isalt saanud.

19. Siis tõusis taas riid Juda rahwa jekka nende sõnade pärast.

20. Aga palju nende seast ütlesiwad: Temal on kuri waim, ja tema jampsib; mis teie teda kuullete?

21. Teised ütlesiwad: Meed ei ole mitte niisugused sõnad, kui selle, teda kurjast waimust wawatatse; kas kuri waim wõib pimedate silmi lahti teha?

Kas Jeesus on Kristus.

22. Aga siis peeti kiritupäewa Jerusalemas, ja talwe oli.

23. Ja Jeesus tõndis pühas kojäs Salomoni wõlwitud hoones.

24. Siis astusiwad Juda rahwas ringi tema ümber, ja ütlesiwad tema wastu: Kauaks jätad sa meie hinge tahwabele? Oled sa Kristus, siis üttele meile seda julgeste.

25. Jeesus kostis neile: Mina olen teile ju ütelnud, ja teie ei usu mitte; teud, mis mina teen oma Isa nimel, needsinatsed tunnistawad minu.

26. Aga teie ei usu mitte; sest teie ei ole mitte minu lammastest, nõnda kui ma teile olen ütelnud.

27. Minu lambad kuulwad minu healt, ja mina tunnen neid, ja nemad tähwad minu järel.

28. Ja mina annan neile igawese elu, ja nemad ei saa elades hukka, ja ükski ei tisu neid minu käest.

29. Minu Isa, kes neid minule on annud, on suurem kui kõik; ja ükski ei wõi neid minu Isa käest kistuda.

30. Mina ja Isa oleme üks.

31. Siis wõtsiwad Juda rahwas jälle kiwa maast, teda nendega wijata.

32. Jeesus kostis neile: Palju häid tegusi olen ma teile näidanud oma Isast; misjugu teie pärast nende seast wistate teie mind kiwidega?

33. Juda rahwas kostiswad temale ja ütlesiwad: Hea teie pärast ei wista meie sind mitte kiwidega, waid Jumala teutamise pärast, ja et sina, kes ja inimene oled, iseennast Jumalaks teed.

34. Jeesus kostis neile: Eks teie tästu ei ole kirjutatud: Mina olen ütelnud, teie olete jumalad?

35. Kui tema neid jumalaks hüüab, kellele Jumala sõna ööbdi, ja kiri ei wõi waleks jääda;

36. Kas teie siis ütlete sellele, teda Isa on pühitsenud, ja maailma sisse läkitanud: Sina teutad Jumalat! et ma olen ütelnud: Mina olen Jumala Poeg?

37. Kui mina oma Isa tegusi et tee, siis ärge uskuge mind;

38. Aga kui mina neid teen, siis uskuge tegusi, kui teie mind ei usu et teie mõistaksite ja usufsite, et Isa minu sees, ja mina tema sees olen.

39. Siis püüdsiwad nemad teda finni wõtta; ja tema läks nende käest ära.

40. Ja tema läks jälle teine poole Jordanit, sinna paika, kus Joannes esmast oli ristimas: ja jäi sinna.

41. Ja palju tuliwad tema juurde ja ütlesiwad: Joannes ei teinud küll ühtegi imetähte; aga kõik mis Joannes sefstinatsfest on ütelnud, see on tõsi.

42. Ja seal uskusiwad palju tema sisse.

11. Peatükk.

Latsarusse ülesäratamine.

1. Aga üks haige oli, Latsarus Petaniaast, Maria ja tema de Marta alewist.

2. (Aga Maria oli ſee, kes Jēſandart kalli ſalwiga on wõidnud, ja tema jalgu oma juustega kuitwatanud; ſelle wend Latſarus haige oli.)

3. Siis lätitaſiwad tema õed tema juurde, ja ütlesiwad: Jēſand, waata, keda ſina armastad, ſee on haige.

4. Aga kui Jēſus ſeda kuulis, ütles tema: Eeſſinane haigus ei ole ſurmaks, waid Jumala auks, et Jumala Poega ſee läbi peab auſtatama.

5. Aga Jēſus armastas Martat ja tema õde, ja Latſarust.

6. Kui ta nüüd kuulis, keda haige olewat, ſiis jäi tema weel kaks päewa ſinna paika, kus ta oli.

7. Pärast ſeda ütles tema jüngrid: Lähme jälle ära Juida maale.

8. Jüngrid ütlesiwad temale: Õpetaja, waſt püüdiſiwad Juida rahwas ſind kiwidega wiſata, ja ſina lähed jälle ſinna?

9. Jēſus koſtis: Eks kaſteiſtlümmend tundi ei ole päewal? Kui keegi päewa ajal tõnnib, ei tõuka tema ennast mitte, ſeft ta näeb ſelle maailma walget.

10. Aga kui keegi õõſel tõnnib, ſee tõukab ennast, ſeft tema ſees ei ole walguſt.

11. Seda rääkis tema, ja pärast ſeda ütles tema neile: Latſarus meie sõber magab, aga ma lähen teda unest üles äratama.

12. Siis ütlesiwad tema jüngrid: Jēſand, magab tema, ſiis ſaab ta terweks.

13. Aga Jēſus rääkis tema ſurmast; aga nemad mõtleſiwad, et tema une magamiſest pidi rääkima.

14. Siis ütles Jēſus neile julgeſte: Latſarus on ära ſurnud.

15. Ja mina olen rõemus teie pärast, et ma ſeal ei ole olnud, (et teie wõtſite uſtuda;) aga läki ära tema juurde.

16. Siis ütles Tomas, keda hüütakse kaſſitaks, nende waſtu, kes ta jüngrid: Lähme meie ka ära, et meie temaga ſureme.

17. Ja kui Jēſus tuli, leidis tema, et ta ju neli päewa oli hauas olnud.

18. Aga Jeruſalema ligi oli Petantia, ligi wiisteiſtlümmend wagu maad.

19. Ja palju Juida rahwaſt oliwad tulnud Marta ja Maria juurde nende meelt labutama nende wenna pärast.

20. Kui nüüd Marta ſai kuulnud, et Jēſus tuli, läks ta tema waſtu; aga Maria jäi koju.

21. Siis ütles Marta Jēſuse waſtu: Jēſand, oletſid ſina ſiin olnud, minu wend ei oleks mitte ſurnud.

22. Aga nüüdki tean mina, et Jumal ſulle annab, mis ſina ütad Jumala käeſt palud.

23. Jēſus ütles tema waſtu: Sinu wend peab üles tõusma.

24. Marta ütles temale: Ma tean, et ta peab üles tõusma ülestõusmiſes wiimſel päewal.

25. Jēſus ütles temale: Mina olen ülestõusmine ja elu; kes minu ſiſse uſub, ſee peab elama, ehk tema küll ſureb!

26. Ja igaüks, kes elab ja uſub minu ſiſse, ſee ei pea mitte igaweste ära ſurema; kas ſina ſeda uſud?

27. Tema ütles tema waſtu: Jah, Jēſand, ma olen uſkunud, et ſina oled Kristus, Jumala Poeg, kes maailma pidi tulema.

28. Ja kui ta ſeda ſai ütelnud, läks tema ära ja kutsus oma õde Mariat ſalaja ja ütles: Õpetaja on ſiin ja kutsub ſind.

29. Kui tema ſeda kuulis, tõuſis ta ſedamaid üles ja tuli tema juurde.

30. (Seft Jēſus ei olnud weel mitte alewisſe tulnud, waid oli

weel seal paigas, kus Marta tema wastu oli tulnud.)

31. Kui nüüd Juda rahwas, kes tema juures seal tojas oliwad ja teda kinnitasiwad, nägiwad, et Maria äkitselt üles tõusis ja wälja läks; käiswad nemad tema järel ja ütlesiwad: Tema läheb haua juurde seal nutma.

32. Kui nüüd Maria sinna tuli, kus Jeesus oli, ja teda nägi, heitis ta tema jalgade ette maha ja ütles tema wastu: Jeesand, oletsid sina siin olnud, minu wend ei oleks mitte ära surnud.

33. Kui nüüd Jeesus teda nägi nutwat, ja Juda rahwa ka nutwat, kes temaga oliwad tulnud, siis kihwatas tema jüda waimus, ja tema meel sai segaseks,

34. Ja ta ütles: Kuhu olete teie teda pannud? Nemad ütlesiwad temale: Jeesand, tule ja waata.

35. Jeesus nuttis.

36. Siis ütlesiwad Juda rahwas: Waata, kuidas tema teda on armastanud.

37. Aga mõningad nende seas ütlesiwad: Eks seesinane, kes pimedas silmad on lahti teinud, ei wõinud teha, et ta seesinane ei oleks surnud?

38. Siis kihwatas Jeesuse jüda jälle tema sees, ja tema tuli haua juurde; aga seal oli aul ja kiwi sinna peale pandud.

39. Jeesus ütles: Tõstke kiwi ära: siis ütles Marta, furnu õde, tema wastu: Jeesand, tema haibeb ju, sest tema on ju neli päewa hauas olnud.

40. Jeesus ütles temale: Eks mina ole sulle ütelnud: kui sa usufsid, saatsid sina Jumala au näha?

41. Siis tõstiwad nemad kiwi ära, kus all furnu oli; aga Jeesus tõstis omad silmad üles ja ütles: Mina tänan sind, Jsa, et sa mind oled kuulnud;

42. Aga mina teadsin, et sa mind ikka kuuled; aga rahwa pärast, mis siin ümber seisab, räägin mina, et nemad usufiwad, et sina mind oled läkitanud.

43. Ja kui ta seda sai ütelnud, kirjendas tema suure healega: Eefaruse, tule wälja.

44. Ja furnu tuli wälja, jalust ja kästest furnu mähtmetega mähitud, ja tema silmad oliwad higitatud ümber mäsitud. Jeesus ütles neile: Peastke teda lahti, ja laske teda minna.

45. Siis usufiwad tema siise palju Juda rahwast, kes Maria juurde oliwad tulnud ja näinud, mis Jeesus oli teinud.

Wariseride nõu Kristuse wastu.

46. Aga mõningad neist läksiwad ära wariseride juurde, ja ütlesiwad neile, mis Jeesus oli teinud.

47. Siis kogusiwad ülemad preestrid ja wariserid suure kohtu kofku ja ütlesiwad: Mis peame meie tegema? Sest seesinane inimene teeb palju imetabri.

48. Kui meie teda nõnda jätame, siis usuwad kõik tema siise; siis tulewad Roma rahwas ja wõtawad meie paiga ja rahwa ära.

49. Aga üks nende seas, Kaiwas, kes sel aastal ülempreester oli, ütles nende wastu: Teie ei tea ühtigi,

50. Ega mõtle mitte see peale, et meie parem on, et üks inimene sureb rahwa eest, ja et kõik rahwas hukka ei saa.

51. Aga seda ei rääkinud tema mitte iseenesest, waid et tema sel aastal ülempreester oli, siis kuulutas tema prohwetit wiisil, et Jeesus pidi surema rahwa eest.

52. Ja mitte seesinatse rahwa eest ühispäinis, waid et tema ka laiale pillatud Jumala lapfed pidi ühtekofku koguma.

53. Seepärast pidasiwad nemad

ſeſt päewast üheſtoos nõu, et nemad teda pidiwad ära tappa.

54. Siis ei käinud Jeesus enam awalikult Juda rahwa seas, waid läks ſeaſt ära ühte maakohta kõrbe ligi, ſinna, mis hüütakse Ewraimiks; ja wiibis ſinna oma jüngeritega.

55. Aga Juda rahwa paasapäiha oli ligi, ja palju läſſiwad ſeaſt maalt Jeruſalemma enne paasapäiha, et nemad endid pidiwad puhastama.

56. Siis otſiſiwad nemad Jeeſuſt, ja rääkiſiwad üksteiſega pühast kojast ſeiſtes: Mis arwate teie, et tema ei tule pühiks?

57. Seſt ülemad preeſtrid ja wariferid oliwad ta käſu annud, et ſee, kes peaks teadma, kus ta pidi olema, pidi teada andma, et nemad teda wõitſiwad kinni wõtta.

12. Beatüff.

Kristiſt wõitakse Petania.

1. Aga kuus päewa enne paasapäiha tuli Jeesus Petania, kus Laſarus oli, kes ſurnud oli olnud, keda tema ſurnuſt oli üles äratanud.

2. Siis tegiwad nemad ſeaſt temale õhtuõdemaaja, ja Marta talitas kõi; ja Laſarus oli üks neift, kes temaga lauas iſtuſiwad.

3. Siis wõttis Maria naela ſelget ja kallist nardi ſalwi ja wõidid Jeeſuſe jalgu, ja kuiratas tema jalgu oma juuſtega; aga koda ſai täis ſalwi haiſu.

4. Siis ütles üks tema jüngeriteſt, Judas, Simona poeg, Iſkariot, kes teda pärast ära andis.

5. Miſpärast ei ole ſee ſalw mitte ära müüdnud kolmeſaja teenari raha eest ja waestele antud?

6. Aga ſeda ütles tema, ei mitte, et ta waeste eest muret kandis, waid et ta üks waras oli, ja tema

läes ſuffur oli, ja ta kandis, mis ſiſſe pandi.

7. Siis ütles Jeesus: Jäta teda rabule; ſeda on tema hoidnud minu matmiſe päewast;

8. Seſt waſeid on ikka teie juures, aga mind ei ole teil mitte ikka.

9. Aga palju Juda rahwa ſeaſt ſaiwad nüüd teada, et tema ſeaſt oli, ja ei tulnud mitte ükſipäimis Jeeſuſe pärast ſinna, waid et nemad ta Laſaruſt wõitſiwad näha ſaada, keda tema oli ſurnuſt üles äratanud.

10. Aga ülemad preeſtrid pidasiwad nõu, et nemad Laſaruſt ta wõitſiwad ära tappa;

11. Seſt tema pärast läks palju Juda rahwaſt ſinna, ja uſtuſiwad Jeeſuſe ſiſſe.

Jeesus ſõidab Jeruſalemma.

12. Seifſel päewal, kui palju rahwaſt, mis oli pühiks tulnud, kuulis, et Jeesus Jeruſalemma pidi tulema,

13. Wõitſiwad nemad palmipuu okſe, ja läſſiwad wälja tema waſtu, ja liſendaſiwad: Hoſanna, kiidetud olgu ſee, kes tuleb Iſſanda nimel, Iſraeli kuningas!

14. Aga Jeesus leidis ühe eesli, ja iſtus tema ſelga, nõnda kui kirjutatud on:

15. Ära tarda mitte, Sioni tütar! waata, ſinu kuningas tuleb, ja iſtub emaeesli ſälu ſeljas.

16. Aga ſeda ei mõiſtnud jüngerid eſialgul mitte; waid kui Jeesus oli au ſiſſe tõſtetud, ſiis tuli nende meele, et ſee temast oli kirjutatud ja et nemad temale ſeda oliwad teinud.

17. Aga rahwas, mis tema juures oli, tunnistas, et tema Laſaruſe oli hauaſt wälja hüüdnud, ja teda ſurnuſt üles äratanud.

18. Seepärast läks ta rahwas tema waſtu, kui nemad kuuliſiwad, et tema ſelle imetähe oli teinud.

19. Aga wariferid rääkisivad iſeleſtis: Eks teie näe, et teie ei wõi midagi teha; waata, kõit maailm jookseb tema järele.

Tema ſurma laſu. Heal taewaſt.

20. Aga mõningad Kreka mehed oliwad nende ſeaſt, kes oliwad tulnud pühiks Jumalat kummar-dama:

21. Reedſinatſed tuliwad nüüd Wilippuſe juurde, kes oli Peſſaidast, Kalilea maa linnast, ja paluſiwad teda ja ütlesiwad: Iſand, meie tahame Jeſuſt näha.

22. Wilippuſus tuleb ja ütles ſeda Andreaſele, ja Andreas ja Wilippuſus ütlesiwad jälle Jeſuſele.

23. Aga Jeſus koſtis ja ütles: Tund on tulnud, et inimeſe Poeg peab au ſiſſe tõſtetama.

24. Tõdeſte, tõdeſte mina ütlen teile: Kui niſuſiwa maa ſiſſe ei lange, ja ära ei ſure, ſiis jäeb tema ükſi; aga kui ta ſureb, ſiis kannab tema palju wilja:

25. Kes oma elu armastab, ſee tautab ſeda, ja kes oma elu wihkab ſiin maailmas, ſee hoiab ſeda igawefeſeks eluks.

26. Kui keegi mind teenib, ſee käigu minu järele, ja kus mina olen, ſeal peab minu teener ka olema; ja kes mind teenib, ſeda tahab minu Iſa austada.

27. Nüüd on minu hing ſegane. Ja mis pean ma ütlemä? Iſa, peasta mind ſeſt tunniſt! Aga ſee-päraſt olen mina ſelle tunni ſiſſe tulnud.

28. Iſa, austa oma nime. Siis tuli heal taewaſt: Juba mina olen austanud, ja tahan jälle austada.

29. Aga rahwas, mis ſeal ſeiſis ja ſeda kuulſis, ütles: Pitne on müriſtanud; aga teiſed ütlesiwad: Üks ingel on temaga rääkinud.

30. Jeſus koſtis ja ütles: See

heal ei ole mitte minu päraſt ſün-dinud, waid teie päraſt.

31. Nüüd käib tohuſ üle ſelleſi-natſe maailma; nüüd lükataſſe ſeeſinatſe maailma würſt wälja.

32. Ja mina tahan, kui mind maafſt üles tõſtetatſe, neid kõit enefe poole tõmmata.

33. (Aga ſeda ütles tema, tähendades, mis ſurma tema pidi ſure-ma.)

34. Siis waſtas rahwas temale: Meie oleme kuulnud käſuõpetuſeſt, et Kristus jäeb igawefte; kuid ütleſed ſiis ſina, et inimeſe Poega peab ülendatama? Kes on ſee inimeſe Poeg?

35. Siis ütles Jeſus neile: Wal-guſ on weel üüriteſeks ajaks teie juures: kõndige nii laua kui teil walguſ on, et pimeduſ teid ſinni ei wõta; ſeſt kes pimeduſes kõn-nib, ſee ei tea, kuhu tema läheb.

36. Uſtuge walguſe ſiſſe nii laua kui teil walguſ on, et teie walguſe lapſiks ſaate. Seda rää-tis Jeſus, ja läks ja peitis ennafſt nende eefſt ära.

Juda rahwa uſtumata meel.

37. Ja et tema küll nii mitu imetähſte oli teinud nende nähes, ei uſkunud nemad ſiisſi tema ſiſſe;

38. Et prohweſi Jeſaja sõna pidi tõeks ſaama, mis tema ütles: Iſand, kes on meie kuulutamifſt uſ-tunud, ja kellele on Iſſanda käſi-wars ilmutatud?

39. Seepäraſt ei wõinud nemad uſtuda, ſeſt Jeſaja ütles taas:

40. Tema on nende ſilmad sõge-daks teinud ja nende ſüdamed kõ-waks, et nemad ſilmadega ei näe, ja ſüdamega ei mõiſta, ja ümber ei pööra, et mina neid ei ſaa pa-randada.

41. Seda ütles Jeſaja, kui ta Tema au nägi, ja temafſt rääkis.

42. Siisſi uſkuſiwad ta palju

ülemateſt tema ſiſſe; aga wariſeride pãraſt ei tunnistanud nemand ſeda mitte üles, et neid ei peats kogudufeſt wãlja lütatama.

43. Seſt nemand armãſtaſiwad inimeſte au enam kui Jumala au.

44. Aga Jeſus hüüdis ja ütles: Kes minu ſiſſe uſub, ſee ei uſu minu ſiſſe, waid ſelle ſiſſe, kes mind on lãkitanud.

45. Ja kes mind näeb, ſee näeb ſeda, kes mind on lãkitanud.

46. Mina, walguſ, olen maailma tulnud, et ükſti, kes minu ſiſſe uſub, pimeduſe ſiſſe ei pea jãema.

47. Ja kui keegi minu sõna kuulab, ning ei uſu mitte, ſelle peale ei mõiſta mina mitte kohut; ſeſt mina ei ole tulnud, maailma peale kohut mõiſtma, waid maailma õndſaks tegema.

48. Kes mind põlgab ja ei wõta minu sõna waſtu, ſel on ju ſee, kes tema peale kohut mõiſtab, sõna, mis ma olen rããkinud, ſeeſama peab tema peale kohut mõiſtma wiimſel pãewal.

49. Seſt ma pole iſeenefeſt rããkinud, waid Iſa, kes mind on lãkitanud, ſee on mulle kãſuſõna annud, mis ma pean üttema, ja mis ma pean rããtima.

50. Ja mina tean, et tema kãſuſõna on igawene elu; mis mina nüüd rããgin, ſeda rããgin mina nõnda, kui Iſa mulle on ütelnud.

13. Peatükk.

Jalgade pejemine.

1. Aga enne paafapüha, kui Jeſus teadis, et tema tund oli tulnud, et ta ſiit maailmaſt pidi ära minema Iſa juurde, ofſekui tema oli armãſtanud omakſeid, kes maailmas oliwad, nõnda on ta neid armãſtanud ofſani.

2. Ja kui õhtuſõõmaeeg kães oli,

(kui kurat ju oli Juida Iſtarioti ſiidameſſe annud, et ta teda pidi ära andma).

3. Ja Jeſus teadis, et Iſa kõit tema kãtte oli annud, ja et tema Jumalaſt oli tulnud, ja Jumala juurde lãks.

4. Siis tõuſis tema õhtuſõõmaajast üles, ja pani oma riided maha, ja wõttis rãtitu ja ſidus enefe ümber.

5. Pãraſt walas tema wett waagna ſiſſe, ja hakkas jüngrite jalgu peſema, ja rãtikuga kuuwatama, mis tema ümber oli ſeutud.

6. Siis tuleb tema Simona Petruſe juurde, ja tema ütleb tema waſtu: Iſſand, ſinaks minu jalgu peſed?

7. Jeſus waſtas ja ütles tema waſtu: Mis mina teen, ſeda ei tea ſina nüüd mitte, aga pãraſt ſeda pead ſa teada ſaama.

8. Petruſ ütleb tema waſtu: Elades ei pea ja minu jalgu peſema. Jeſus waſtas temale: Kui mina ſind ei peſe, ſiis ei ole ſul oſa minuga.

9. Simon Petruſ ütleb tema waſtu: Iſſand, ei mitte ükſipãinis minu jalgu, waid ka kãſi ja pead.

10. Jeſus ütleb temale: Kes peſtud on, ſellele ei ole tarwis muud kui jalgu peſta, ſeſt ta on üleüldſe puhãſ; ja teie olete puhãtad, aga mitte kõit.

11. Seſt tema teadis, kes teda pidi ära andma; ſeepãraſt ütles tema: Teie ei ole kõit puhtad.

12. Kui tema nüüd nende jalad ſai ära peſnud, ja oma riided wõtnud, ſiis iſtus tema jälle maha, ja ütles nende waſtu: Kas teie teate, mis mina teile olen teinud?

23. Teie hüüate mind õpetajaks ja Iſſandaks! ja ütlete diete, ſeſt mina olen ſee.

14. Kui nüüd mina, Iſſand ja

õpetaja, teie jalgu olen pesnud, siis peate teie ka üks teiſe jalgu pesema.

15. Seſt ühe õpetuſe märgi olen ma teile annud, et ka teie nõnda teete, kui mina teile olen teinud.

16. Tõeste, tõeste mina ütlen teile: Sulane ei ole mitte juurem kui tema ifand, ega läſt juurem kui ſee, kes teda on läſitanud.

17. Kui teie ſeda teate, õndsad olete teie, kui teie ſeda teete.

18. Mina ei ütle teiſt kõigist; ma tean, keda ma olen ära walitſenud, waid ſeepärast, et kiri pidi tõeks ſaama: Kes minuga leiha sööb, ſee tõstab oma kanda minu waſtu üles.

19. Seſt aſaſt ütlen mina teile, enne kui ſee ſünnib, et kui ſee ſaab ſünninud, teie ufute, et mina ſee olen.

20. Tõeste, tõeste mina ütlen teile: Kes waſtu wõtab, kui mina kedagi läſitan, ſee wõtab mind waſtu, aga kes mind waſtu wõtab ſee wõtab teda waſtu, kes mind on läſitanud.

Jefus tunnistab üles oma äraandjat.

21. Kui Jefus ſeda ſai ütelnud, ſai tema koguni kurwaks, ja tunnistas ja ütles: Tõeste, tõeste mina ütlen teile, et üks teie ſeaſt mind ära annab.

22. Siis waataſiwad jüingrid üksteiſe ſilmi, ja oliwad kahewahel, kelleſt ta pidi rääkima.

23. Aga Jefuſe ſüles oli maas lauas üks tema jüingriteſt, keda Jefus armastas;

24. Selle poole ldi Simon Petrus peaga, et tema pidi kuulama, kes ſee küll pidi olema, kelleſt tema rääkis.

25. Aga ſeeſinane laſkis ennast Jefuſe rinna peale, ja ütles tema waſtu: Jõſand, kes ſee on.

26. Jefus waſtas: See on ſeeſama, kellele mina paluſeſe ſiſe

laſtan ja annan; ja tema laſtis paluſeſe ſiſe ja andis ſeda Judale, Simona pojale Iſtariotile.

27. Ja paluſeſe järele läks ſaadand tema ſiſſe. Siis ütles Jefus temale: Mis ſa teed, ſeda tee uſinaste.

28. Aga ſeda ei mõiſtnud ükski neiſt, kes lauas maas iſtuſiwad, miſpärast tema ſeda temale ütles.

29. Seſt mõned mõtleſiwad, et Juda käes kulkur oli, et Jefus temale pidi üttema: Oſta, mis meiſe tarwis on pühiks, ehk et tema waestele midagi pidi andma.

30. Kui tema nüüd paluſeſe ſai wõtnud, läks tema ſedamaid wälja; aga õõ oli.

Uus käſuſõna armastuſeſi.

31. Kui ta nüüd oli wälja läinud, ütles Jefus: Nüüd on inimeſe Poeg auſtatud, ja Jumal on tema ſees auſtatud.

32. Onſ Jumal tema ſees auſtatud, ſiis auſtab teda ka Jumal iſeeneſeſ, ja auſtab teda pea.

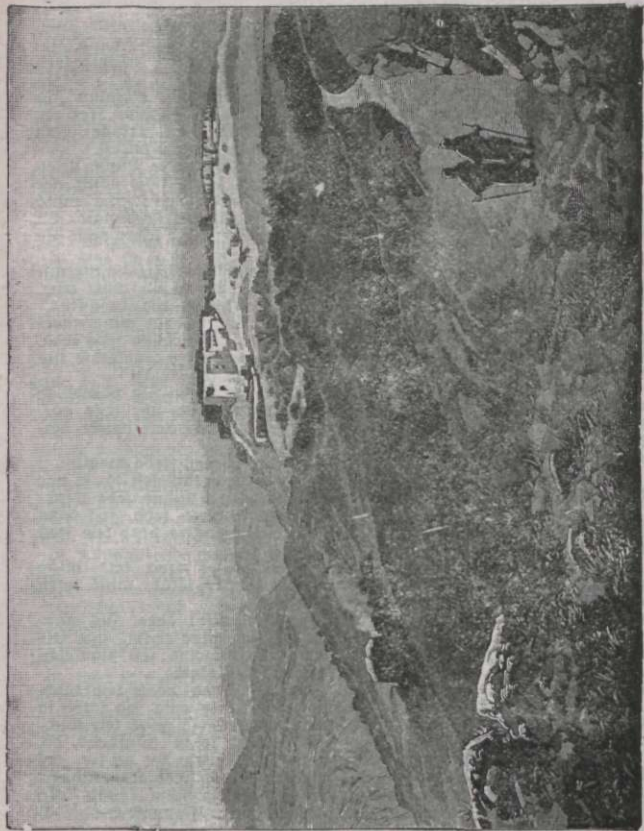
33. Lapuſeſed, mina olen weel üürikeſeks aſaks teie juures, küll teie oſite mind, ja oſſegu mina Juda rahwa waſtu olen ütelnud: Kuhu ma lähen, ſinna ei wõi teie mitte tulla, nõnda ütlen mina nüüd teile ka.

34. Ühe uue käſuſõna annan mina teile, et teie üksteiſt peate armastama, nõnda kui mina teid olen armastanud, et teie ka üksteiſt peate armastama.

35. Seſtſamaſt tunnewad kõid, et teie minu jüingrid olete, kui teil armastus on iſeſeſkis.

Jefus kuulutab Petruſe äraſalgamiſt ette.

36. Simon Petrus ütles tema waſtu: Jõſand, kuhu ſa läheb? Jefus waſtas temale: Kuhu mina lähen, ei wõi ſa nüüd mitte minu järele kääa, aga pärast pead ſa mu järele kääma.



Petteim.

37. Petrus ütleb tema wastu: Jssand, miks ma nüüd ei wõi sinu järel käia? Ma tahan oma elu sinu pärast jätta.

38. Jesus wastas temale: Tahad sina oma elu minu pärast jätta? Tõeste, tõeste mina ütlen sulle: Kuff ei laula mitte enne, kui sina mind ju kolm korda saad ära jalganud.

14. Peatükk.

Kristuse äraminemiseft. Spetus usust, armastuseft, palwest, pühast Waimust, ja waimulikest rahust.

1. Teie süda ärgu ehmatagu mitte; uskuge Jumala sisse, siis usute teie ka minu sisse.

2. Minu Jsa majas on mitu eluaset. Kui see nõnda ei oleks, siis ütleksin mina teile: Mina lähen teile aset walmistama.

3. Ja kui ma saan läinud, ja teie aseme walmistanud, siis tulen mina jälle, ja tahan teid enese juurde wõtta, et teie ka olete, kus mina olen.

4. Ja teie teate, kuhu mina lähen, ja teed teate teie.

5. Tomas ütleb tema wastu: Jssand, meie ei tea, kuhu sa läheb, ja kuidas wõime meie teed teada?

6. Jesus ütles tema wastu: Mina olen tee ja tõde ja esu. Üiksti ei saa Jsa juurde muudu, kui minu läbi.

7. Kui teie mind tunnekste, siis tunnekste teie ka minu Jsa, ja sest ajast tunnete teie teda, ja olete teda näinud.

8. Wilippus ütleb temale: Jssand, näita meile Jsa, siis saab meile sest küll.

9. Jesus ütleb tema wastu: Nii kaua aega olen mina teie juures, ja sina ei ole mind mitte tunnud. Wilippus, kes mind on näinud, see on ka Jsa näinud; kuidas ütled sina siis: Näita meile Jsa?

10. Eks sa usu, et mina Jsa sees, ja Jsa minu sees on? Mina ei räägi mitte iseenesest neid sõnu, mis mina teile räägin; waid Jsa, kes minu sisse jäeb, seesama teeb neid tegusi.

11. Uskuge mind, et mina Jsa sees olen, ja et Jsa minu sees on; aga kui mitte, siis uskuge mind nendefamade tegude pärast.

12. Tõeste, tõeste mina ütlen teile: Kes minu sisse usub, see teeb ka neid tegusi, mis mina teen, ja teeb weel suuremaid, kui need on. Sest mina lähen oma Jsa juurde.

13. Ja mis teie iial palute minu nimel, seda tahan mina teha, et Jsa saats austatud Poja sees.

14. Kui teie midagi minu nimel palute, siis tahan mina seda teha.

16. Kui teie mind armastate, siis pidage minu käfusõnad.

16. Ja ma tahan Jsa paluda, ja tema annab teile ühe teise rõemustaja, et tema teie juurde igaweste jäeb.

17. Tõde Waim, keda maailm ei wõi wastu wõtta, sest ta ei näe teda mitte, ega tunne teda mitte; aga teie tunnete teda, sest tema jäeb teie juurde, ja peab teie sees olema.

18. Mina ei taha teid mitte waefts lappiks jätta; mina tulen teie juurde.

19. Weel pisut aega, siis maailm ei näe mind enam, aga teie peate mind nägema; sest mina elan ja teie peate elama.

20. Sel päewal peate teie tundma, et ma olen oma Jsa sees, ja teie minu sees, ja mina teie sees.

21. Kellel minu käfusõnad on, ja kes neid peab, see on see, kes mind armastab; teda armastatakse minu Jsaft, ja mina tahan teda armastada, ja iseenmast temale ilmutada.

22. Tema wastu ütleb Judas

(mitte Iſtariot): Iſſand, mis ſee on, et ſa ennast meile tahad ilmutada ja ei mitte maailmale?

23. Jefus wastas ja ütles temale: Kui keegi mind armastab, küll ſee peab minu sõna, ja minu Iſa armastab teda, ja meie tahame tema juurde tulla, ja eluaſet tema juurde teha.

24. Kes mind ei armasta, ſee ei pea minu sõna; ja sõna, mis teie kuullete, ei ole mitte minu waid Iſa sõna, kes mind on läkitanud.

25. Seda olen mina teile rääkinud teie juures olles.

26. Aga trööstija, püha Waim, ſeda minu Iſa tahab läkitada minu nimel, ſeesama peab teile õpetama kõit, ja teie meele tuletama kõit, mis mina teile olen ütelnud.

27. Rahu jätan mina teile; mina ei anna teile mitte nõnda, kui maailm annab. Teie süda ärgu ehmatagu mitte, ega ſaagu araks.

28. Teie olete kuulnud, et ma teile olen ütelnud: Mina lähen ära ja tulen jälle teie juurde. Kui teie mind armastakſite, küll teie ſiis olekſite rõõmsad, et ma olen ütelnud: Mina lähen Iſa juurde; ſest minu Iſa on suurem mind.

29. Ja nüüd olen mina teile ütelnud enne kui ſee ſünnib, et teie ufute, kui ſee ſünnib.

30. Mina ei ſaa enam palju teiega rääkida, ſest ſelleſinatſe maailma wüſt tuleb, ja ei ſaa minuſt ühtigi.

31. Aga et maailm mõistaks, et mina Iſa armastan, ja nõnda teen kui Iſa mind on käskinud: Eduste üles, mingem ſiit ära.

15. Peatükk.

Kristus on õige wiinapuu. Tema õpetus armastuſeſt ja maailma wihtamüſeſt. Ta tõutab püha Waimu.

1. Mina olen tõſine wiinapuu, ja minu Iſa on maamees.

2. Iga wiinapuu oksa minu ſees, mis wilja ei lanna, ſiſub tema ära, ja igalihte, mis wilja lannab, harib tema, et ta enam wilja lannab.

3. Zuba teie olete puhtad sõna pärast, mis mina teile olen rääkinud.

4. Jäege minu ſiſſe ja mina teie ſiſſe; otſegu wiinapuu oks ei wõi wilja landa iſeenefeſt, kui ta ei järe wiinapuu külge, nõnda ka teie, kui teie ei järe minu ſiſſe.

5. Mina olen wiinapuu ja teie wiinapuu oksad; kes minu ſiſſe jääb, ja mina tema ſiſſe, ſee kannab palju wiſſa; ſeſt minuta ei wõi teie ühtigi teha.

6. Kui keegi minu ſiſſe ei järe, ſee heidetakſe wälja kui wiinapuu oks, ning kuuwab ära; ja neid lo-gutakſe totku, ja heidetakſe tulesſe ja põletatakſe ära.

7. Kui teie minu ſiſſe jäete, ja minu sõnad teie ſiſſe jääwad, ſiis palute teie, mis teie iial tahate, ja ſee peab teile ſündima.

8. Ses on minu Iſa auſtatud, et teie palju wilja lannate, ja peate minu jüingrid olema.

9. Otſekui minu Iſa mind on armastanud, nõnda olen mina ka teid armastanud; jäege minu armastuſe ſiſſe.

10. Kui teie minu käſuſõnad peate, ſiis jäete teie minu armastuſe ſiſſe, nõnda kui mina oma Iſa käſuſõna olen pidanud, ja jäen tema armastuſe ſiſſe.

11. Seda olen mina teile rääkinud, et minu rõõm teie ſiſſe jääks, ja teie rõõm täis ſaaks.

12. See on minu käſuſõna: et teie ükſteift peate armastama, nõnda kui mina teid olen armastanud.

13. Suuremat armastuſt ei ole ühelgi, kui ſee, et tema oma elu jätab oma sõbrade eefſt.

14. Teie olete minu sõbrad, kui teie teete, mis mina teile käſin.

15. Mina ei lulle teid enam sulafed oleswat; sest sulane ei tea, mis tema isand teeb; aga teid olen mina sõbraks hiiidnud, et ma tõit, mis mina oma Isalt olen kuulnud, teile olen teada annud.

16. Teie ei ole mitte mind ärawalitsenud, waid mina olen teid ärawalitsenud, ja olen teid seadnud, et teie peate minema, ja wilja kandma, ja et teie wili jääks, et, mis teie iial minu Isalt palute minu nimel, tema teile annaks.

17. Seda käsü mina teile, et teie üksiteist armastate.

18. Kui maailm teid wihtab, siis teadke, et tema mind enne teid on wihtanud.

19. Oleskite teie maailmast, siis armastaks maailm oma; aga et teie maailmast ei ole, waid mina olen teid maailmast ärawalitsenud, seepärast wihtab teid maailm.

20. Mõtelge selle sõna peale, mis mina teile olen ütelnud: sulane ei ole juurem, kui tema isand. On nemad mind tagatiusanud, siis kiusawad nemad teidki taga; on nemad minu sõna pidanud, siis peawad nemad teiegi sõna.

21. Aga seda tõit teewad nemad teile minu nime pärast, sest et nemad teda ei tunne, kes mind on läkitanud.

22. Kui mina mitte ei oleks tulnud, ja ei oleks neile seda ütelnud, siis ei oleks neil mitte pattu; aga nüüd ei wõi nemad mitte oma pattu wabandada.

23. Kes mind wihtab, see wihtab ka minu Isa.

24. Kui mina tegusi ei oleks teinud nende seas, mis ükski muu ei teinud, siis ei oleks neil mitte pattu; aga nüüd on nemad ka näinud ja wihtanud nii hästi mind, kui minu Isa.

25. Waid et sõna tõeks saaks, mis nende käsüpetusesse on kirju-

tatud: Nemad on mind ilmaasjata wihtanud.

26. Aga kui trööstija saab tulnud, keda mina teile tahan läkitada Isast, (tõde Waim, kes Isast wälja läheb,) seesama peab minust tunnistama.

27. Ja teie peate ka tunnistama, sest teie olete algusest minuga olnud.

16. Peatükk.

Kristus kuulutab tulewat kiusatust ja oma äraminemist Isa juurde.

1. Seda olen mina teile rääkinud, et teie endid ei pahanda.

2. Ja nemad lükkawad teid kogudusest wälja; ja tuleb tund, et igaliks kes teid tapab, mõtleb ennast Jumalale meelebead kui ohwriga tegewat.

3. Ja seda wõtawad nemad teile teha, seepärast et nemad ei ole tunnud Isa ega mind.

4. Aga seda olen ma teile rääkinud, et kui tund saab tulnud, teie see peale mõtlete, et ma teile seda olen ütelnud; aga seda ei ole mina algusest teile mitte ütelnud, sest et ma teiega olin.

5. Aga nüüd lähen mina selle juurde, kes mind on läkitanud, ja ükski teie seast ei küsi minult: Kuhu ja lähed?

6. Waid et mina seda teile olen ütelnud, on teie süda täis kurwasust saanud.

Püha Waimu amet.

7. Aga mina ütlen teile tõtt: See tuleb teile heaks, et mina ära lähen, sest kui mina ära ei lähe, siis ei tule rõemustaja mitte teie juurde; aga kui mina saan ära läinud, tahan mina teda teie juurde läkitada.

8. Ja kui seesama saab tulnud, annab tema maailmale märku pa-

tu pärast, ja õiguse pärast, ja koh-
tu pärast.

9. Datu pärast, et nemad ei usu
minu sisse;

10. Aga õiguse pärast, et mina
Jsa juurde lähen, ja teie mind
enam ei näe;

11. Ja kohu pärast, et sellesinatse
maailma wiirsti peale kohus on
mõistetud.

12. Minul on teile weel palju
ütlemist, aga teie ei wõi seda nüüd
mitte tunda;

13. Aga kui tema, tõe Waim,
tuleb, see juhatab teid tõige tõe
sisse, sest tema ei räägi mitte ise-
enesest, waid mis tema kuuleb,
seda räägib tema, ja tulewaid asju
kuulutab tema teile.

14. Seesama austab mind, sest
minu omast wõtab tema, ja kuul-
utab teile.

15. Kõik see, mis Jsal on, see
on minu; seepärast olen mina
ütelnud, et tema peab minu omast
wõtma ja teile kuulutama.

Wiletsuse õnnis õpetus.

16. Üirikese aja pärast, siis ei
näe teie mind mitte, ja taas üirikese
aja pärast, siis näete teie mind,
sest mina lähen Jsa juurde.

17. Siis ütlesiwad mõningad te-
ma jüngeritest isekestis: Mis see
on, mis tema meile ütleb: üirikese
aja pärast, siis ei näe teie mind
mitte, ja taas üirikese aja pärast,
siis näete teie mind, ja mina lä-
hen Jsa juurde?

18. Seepärast ütlesiwad nemad:
Mis see on, mis tema ütleb:
üirikese aja pärast? Meie ei tea
mis tema räägib.

19. Siis mõstis Jesus, et ne-
mad temalt tahtsiwad küsida, ja
littes nende wastu: Seda küsite
teie isekestis, et mina olen ütelnud:
üirikese aja pärast, siis ei
näe teie mind mitte, ja taas üirikese
aja pärast, siis näete teie mind.

20. Tõeste, tõeste mina ütlen
teile: Teie peate nutma ja hulu-
ma, aga maailm on rõemus. Teid
peab kurwastatama; aga teie kur-
wastus peab rõemuks minema.

21. Raesel, kui tema last ilmale
toob, on kurwastus, sest tema tund
on tulnud, aga kui tema saab lap-
se saanud, ei mõtle tema enam
abastuse peale rõemu pärast, et
inimene on ilmale sündinud.

22. Ja teil on küll nüüd ka mu-
ret; aga mina tahan teid jälle
näha, ja teie süda peab rõemus
olema, ja ükski ei pea teie rõemu
teilt ära wõtma.

Palwesi.

23. Ja selsamal päewal ei küsi
teie mult midagi. Tõeste, tõeste
mina ütlen teile: Mis teie ial
Jsal palute minu nimel, seda an-
nab tema teile.

24. Tänini ei ole teie midagi
palunud minu nimel. Paluge, siis
peate teie wõtma, et teie rõem
wõiks täis olla.

25. Seda olen mina teile tähen-
damise sõnadega rääkinud; aga
tund tuleb, et mina tähendamise
sõnadega enam teile ei räägi,
waid kuulutan teile julgeste omast
Jsaft.

26. Selsamal päewal peate teie
paluma minu nimel. Ja mina ei
ütle teile mitte, et mina tahan
Jsa teie pärast paluda;

27. Sest Jsa ise armastab teid,
sest et teie mind olete armasta-
nud, ja uskunud, et mina Jumalast
olen wäljaläinud.

28. Mina olen Jsaft wäljaläi-
nud, ja tulnud maailma; taas jätan
mina maailma maha, ja lähen Jsa
juurde.

29. Siis ütlesiwad tema jüng-
rid tema wastu: Waata, nüüd
räägib sina julgeste, ja ei ütle
mitte tähendamise sõna.

30. Nüüd teame meie, et sina

tõit tead, ja sulle ei ole tarwis, et sinult keegi küsib. Sest ujume meie, et sina Jumalast oled wäljaläinud.

31. Jeesus wastas neile: Usute teie nüüd?

32. Waata, tund tuleb, ja on nüüd tulnud, et teid ärapillatakse igaiüks oma sisse, ja jätate mind üksi! Ja mina ei ole mitte üksi, sest Isa on minuga.

33. Seda olen mina teile rääkinud, et teil minu sees rabu oleks. Maailmas on teil abastust; aga olge julged, mina olen maailma ärawõitnud.

17. Beatüff.

Kristuse palwe enese, oma hingrite ja püha ristilõugubuse pärast.

1. Seda rääkis Jeesus, ja tõstis oma silmad taewa poole, ja ütles: Isa, tund on tulnud; austa oma Poega, et ta Poeg sind austaks.

2. Nõnda kui sina temale oled meesewalla annud kõige liha üle, et tema kõigile, keda sina temale oled annud, igawese elu annaks.

3. Aga see on igawene elu, et nemad tunnewad sind, ainust tõstist Jumalat, ja Jeesust Kristust, keda sina oled läkitanud.

4. Mina olen sind austanud maa peal: ma olen töw lõpetanud, mis sa mulle oled annud, et ma pidin tegema.

5. Ja nüüd austa mind, sina Isa, enese juures auuga, mis mul oli sinu juures, enne kui maailm oli.

6. Mina olen sinu nime teada annud inimestele, keda sa mulle maailmast oled annud; sinu pärast oliwad nemad, ja sa oled neid mulle annud, ja nemad on sinu sõna pidanud.

7. Nüüd on nemad tunnud, et tõit, mis sina mulle oled annud, sinust on.

8. Sest sõnad, mis sina mulle oled annud, olen ma neile annud, ja nemad on seda wastu wõtnud, ja tõeste tunnud, et ma sinust olen wäljaläinud; ja nemad on uskunud, et sina mind oled läkitanud.

9. Mina palun nende pärast; maailma pärast ei palu mina mitte, waid nende pärast, keda sina mulle oled annud, sest nemad on sinu pärast.

10. Ja tõit, mis minu on, on sinu, ja mis sinu on, on minu, ja nende sees olen mina austatud.

11. Ja mina ei ole edespidi enam maailmas, aga needsinatsed on maailmas, ja ma tulen sinu juurde. Püha Isa, hoi a neid oma nime sees, keda sa mulle oled annud, et nemad üks oleksiwad, nõnda kui meie.

12. Kui ma nendega olin maailmas, hoidsin mina neid sinu nime sees; keda sa mulle oled annud, neid olen mina hoidnud, ja ükski ei ole neist kadunud, kui aga kadumise laps, et firi pidi tõeks saama.

13. Aga nüüd tulen mina sinu juurde, ja räägin seda maailmas, et minu rõem neil wõiks olla täieste nende sees.

14. Mina olen neile sinu sõna annud, ja maailm on neid wihkunud; sest nemad ei ole mitte maailmast, nõnda kui mina maailmast ei ole.

15. Mina ei palu mitte, et sa neid maailmast ära wõtaksid, waid et sa neid tigea eest hoiaksid.

16. Nemad ei ole mitte maailmast, nõnda kui mina maailmast ei ole.

17. Pühitse neid oma tõe sees; sinu sõna on tõde.

18. Otskui sina mind oled läkitanud maailma, nõnda läkitan mina neid ka maailma.

19. Ja nende eest pühitsen mina

iseennast, et ka nemad peawad tões olema pühitsetud.

20. Aga mina ei palu mitte ühispäinis nendefinaste pärast, waid ka nende pärast, kes nende sõna läbi minu sisse usuwad.

21. Et nemad kõik üks oleksiwad, nõnda kui sina, Jsa, minu sees, ja mina sinu sees, et nemad ka meie sees üks oleksiwad, et maailm usuks, et sa mind oled läkitanud.

22. Ja mina olen selle au, mis sa mulle oled annud, neile annud, et nemad üks oleksiwad, nõnda kui meie üks oleme.

23. Mina nende sees, ja sina minu sees, et nemad täieste oleksiwad ühes, ja et maailm tunneks, et sina mind oled läkitanud, ja armastanud neid, nõnda kui sa mind oled armastanud.

24. Jsa, ma tahan, et kus mina olen, ka nemad minu juures on, keda sa mulle oled annud, et nemad näewad minu au, mis sa mulle oled annud; sest sa oled mind armastanud enne maailma asutamist.

25. Sige Jsa, maailm ei ole sind mitte tunnud; aga mina tunnen sind, ja needsinatsed on tunnud, et sina mind oled läkitanud.

26. Ja mina olen sinu nime neile teada annud, ja tahan seda teada anda, et armastus, mis ka sina mind oled armastanud, nende sees oleks, ja mina nende sees.

18. Peatükk.

Kristuse kannatamine aedas, Kaiwa ja Pilatuse ees.

1. Kui Jesus seda sai rääkinud, läks tema wälja oma jüngeritega üle Kidroni jõe, kus aed oli, sinna sisse läks tema ja tema jüngerid.

2. Aga Judas, kes teda äraandis, teadis ka seda paika, sest et Jesus sagedaste sinna oma jüngeritega oli kokku tulnud.

3. Kui nüüd Judas^{enese} juurde sai wõtnud wäehulga, ja mõnimgad ülema preefrite ja wariseride sulasist, tuleb ta sinna lihtide, lampide ja sõjariistadega.

4. Kui nüüd Jesus teadis kõik, mis tema peale pidi tulema, läks tema wälja, ja ütles nende wastu: Keda teie otsite?

5. Nemad wastasiwad temale: Jesust Natšaretist. Jesus ütles neile: Mina olen see. Aga Judas, kes teda äraandis, seisis ka nende juures.

6. Kui tema nüüd neile ütles: Mina olen see, siis läksiwad nemad tagasi, ja langesiwad maha.

7. Siis küsis tema neilt taas: Keda teie otsite? Aga nemad ütlesiwad: Jesust Natšaretist.

8. Jesus wastas: Ma olen teiel ütelnud, et mina see olen: kui teie nüüd mind otsite, siis laste needsinatsed ära minna.

9. Et sõna pidi tõeks saama, mis ta oli ütelnud: Mina ei ole kedagi ära kautanud neist, keda sa mulle oled annud.

10. Siis oli Simon Petrusel mõel, ja tema tõmbas seda wälja, ja lõi ülema preestri sulast, ja raius tema parema kõrwa ära; aga sulase nimi oli Malkus.

11. Siis ütles Jesus Petrusel wastu: Pista oma mõel tuppe; eks mina seda karikat pea jooma, mis mulle Jsa on annud?

12. Aga wäehull ja ülem pealik ja Juda rahwa sulased wõtsiwad Jesusel kinni ja sidusiwad teda.

13. Ja wiisiwad teda esite Anna juurde; sest see oli Kaiwa äi, kes sel aastal ülempreester oli.

14. Aga Kaiwas oli see, kes Juda rahwale nõu oli annud, et see pidi heaks tulema, et üks inimene rahwa eest pidi hukatama.

Petruse ärasalgamine.

15. Aga Simon Petrus käis

Jesuse järele, ja üks teine jünger temaga; aga see jünger oli ülema preestriga tuttaw, ja läks Jesusega ülema preestri kotta.

16. Aga Petrus seisis wäljas ukse ees; siis läks teine jünger, kes ülema preestriga tuttaw oli, wälja, rääkis uksehoidjaga, ja wiis Petruste sisse.

17. Siis ütles uksehoidja tüdru Petruste wastu: eks sinagi ole selle sinatse inimese jüngeritest? Tema ütles: Ei ole mitte.

18. Aga sulased ja teenrid seiswad, ja oliwad sütetule teinud, et külm oli, ja soendasiwad endid; Aga Petrus seisis nende juures, ja soendas ennast.

19. Aga ülempreester küsis Jesusest tema jüngrite ja tema õpetuse pärast.

20. Jesus kostis temale: Mina olen julgeste rääkinud maailmale; ma olen ikka õpetanud koguduse ja pühas kojas, kubu kõigist paigust Juda rahwas kottu tuleb, ja jalaja ei ole mina ühtigi rääkinud.

21. Mis sa mult küsid? Küsi neilt, kes kuulnud, mis ma nelle olen rääkinud; waata, need teadwad, mis ma olen rääkinud.

22. Aga kui ta seda sai ütelnud, wõi üks teenritest, kes seal juures seiswad, Jesust kepiga ja ütles: Nõndaks sa ülema preestrile wastad?

23. Jesus kostis temale: Kui ma kurjaste olen rääkinud, siis tunnistada seda kurja olewat; aga kui ma hästi olen rääkinud, mis sa mind lööd?

24. (Aga Annas oli teda läkitanud kinnisütud ülema preestri Kaiwa juurde.)

25. Aga Simon Petrus seisis ja soendas ennast. Siis ütleswad nemad tema wastu: Eks sina ka ole tema jüngerite seas? Tema salgas ja ütles: Ei ma ole.

26. Siis ütles üks ülema preestri

fulane, selle sugulane, selle kõrwa Petrus oli ära raiunud: Eks mina sind temaga näinud aedas?

27. Siis salgas Petrus taas; ja sedamaid laulis kull.

Jesus Pitainse ees.

28. Siis wiiswad nemad Jesuse Kaiwa juurest kottukotta; aga see oli wara. Ja nemad ei läinud ise mitte kottukotta, et nemad ei saaks rojajeks, waid et nemad pidiwad paasatalle sööma.

29. Siis läks Pilatus nende juurde wälja ja ütles: Mis teil on kaebamist selle inimese peale?

30. Nemad kostiswad ja ütleswad: Kui ei oleks seesinane mitte kurjategija, siis ei oleks meie teda sulle äraannud.

31. Siis ütles Pilatus neile: Wõtte teda ja mõistke oma käsudpetuse järele tema peale kohut. Siis ütleswad Juda rahwas tema wastu: Meil ei ole luba kedagi ära tappa.

32. Et Jesuse sõna pidi tõeks saama, mis ta oli ütelnud, kui ta tähendas, mis sugust surma temo pidi surema.

33. Siis läks Pilatus jälle kottukotta, ja kutsus Jesuse ja ütles tema wastu: Oled sina Juda rahwa kuningas?

34. Jesus wastas temale: Räägid sina seda iseenesest, wõi on sulle teised seda minust ütelnud?

35. Pilatus wastas: Olen mina Judamees? Sinu oma rahwas ja ülemad preestrid on sind mulle ära annud. Mis sa oled teinud?

36. Jesus kostis: Minu kuningriik ei ole mitte seistsinatsest maailmast; olets mu kuningriik seistsinatsest maailmast, küll mu teenrid taplesiwad, et mind Juda rahwa kätte ei saaks ära antud; aga nüüd ei ole mu kuningriik mitte siit.

37. Siis ütles Pilatus tema wastu: Oled sina siis ometi kuningas? Jeesus kostis: Jah, olen, sest mina olen kuningas; ma olen seks sündinud, ja seks ümale tulnud, et ma tõese pean tunnistust andma; igalüks, kes tõe seest on, see kuuleb minu healt.

38. Pilatus ütles temale: Mis on tõde? Ja kui ta seda sai ütelnud, läks tema jälle wälja Juda rahwa juurde, ja ütles nende wastu: Mina ei leia ühtigi süüd temast.

39. Aga teil on wiis, et mina ühe teile lahsti lasen paasapiibal: tahate teie nüüd, et ma teile Juda rahwa kuninga pean lahsti lastma?

40. Siis küsidaswad nemad taas sõid ja ütleswad: Ei mitte teda, waid Parraba; aga Parrabas oli rõbbel.

19. Beatüff.

Kristust pehkeatse piitsaga ja ehitate fibuwiija krooniga.

1. Siis wõttis Pilatus Jeesuse, ja pekssis teda piitsaga.

2. Ja sõjamehed punuswad krooni fibuwiisust, ja paniwad seda tema pähe, ja paniwad purpuri-mantli tema ümber,

3. Ja ütleswad: Tere, Juda rahwa kuningas! ja sõiwad teda leppidega.

4. Siis läks Pilatus jälle wälja, ja ütles nende wastu: Waata, ma toon teda teile wälja, et teie tunnete, et mina temast ühtigi süüd ei leia.

5. Siis läks Jeesus wälja, ja landis fibuwiisakrooni ja purpuri-mantli; ja Pilatus ütles nende wastu: Ennäe inimest!

6. Kui nüüd ülemad preestrid ja teenrid teda näghwad, küsidaswad nemad ja ütleswad: Poo risti! poo risti! Pilatus ütles nende wastu: Wõtke teie teda, ja

pooge teda risti, sest mina ei leia süüd temast.

7. Juda rahwas kostiswad temale: Meil on käst, ja meie käsu järele peab tema surema, sest ta on iseennast Jumala Pojaks teinud.

8. Kui nüüd Pilatus seda sõna kuulis, kartis tema weel enam,

9. Ja läks jälle kohtukotta, ja ütles Jeesuse wastu: Kust sina oled? Aga Jeesus ei annud temale wastust.

10. Siis ütles Pilatus Jeesuse wastu: Eks ja räägi minuga? Eks ja ei tea; et mul meelewaid on sind risti puua, ja meelewaid on sind lahsti lasta?

11. Jeesus kostis: Sinul ei oleks ühtigi meelewalda minu üle, kui see sinule ei oleks antud ülEWalt; seepärast on jellel, kes mind sulle on ära annud, suurem patt.

12. Sest ajast püüdis Pilatus teda lahsti lasta; aga Juda rahwas küsidaswad ja ütleswad: Kui ja sellesinatse lahsti lased, siis ei ole sina keisri sõber mitte, sest igalüks, kes iseennast kuningaks teeb, see on keisri wastane.

13. Kui nüüd Pilatus seda sõna kuulis, wiis tema Jeesuse wälja, ja istus maha kohtujärje peale senna paita, mis hüütakse kiwipõrandaks, aga Ebrea keele Kabbataks.

14. Aga see oli paasapiiba walmistamise päew, arwata kuuendamal tunnil; ja tema ütles Juda rahwa wastu: Ennäe teie kuningat!

15. Aga nemad küsidaswad: Wii ära, wii ära, poo teda risti! Pilatus ütles neile: Kas mina pean teie kuningat risti puuma? Ülemad preestrid wastaswad: Meil ei ole kuningat, kui aga keiser.

Mistilöömine. Wiimased sõnad ja jum.

16. Siis andis tema teda nende kätte risti puua.

17. Aga nemad wõtsiwad Jesuse ja wiiswad teda ära; ja tema kandis oma risti, ja läts wälja sinna paika, mis hüütakse pealae asemeks, seda hüütakse Ebrea keele Kolgataks.

18. Seal poosiwad nemad teda risti ja laks temaga kummagi poole, aga Jesuse keskele.

19. Aga Pilatus kirjutas ka pealkirja, ja pani seda risti külge; aga see oli kirjutatud: Jesus Natsareetist, Juda rahwa kuningas.

20. Seda pealkirja nüüd lugesiwad palju Juda rahwast; sest paist oli linna ligi, kus Jesus risti poodi; ja see oli kirjutatud Ebrea, Kreeka ja Ladina keeles.

21. Siis ütlesiwad Juda rahwa ülemad preestrid Pilatuse wastu: Ära kirjuta mitte: Juda rahwa kuningas; waid et tema ütelnud: Mina olen Juda rahwa kuningas.

22. Pilatus kostis: Mis ma kirjutanud, olen ma kirjutanud.

23. Kui nüüd sõjamehed Jesuse saiwad risti poonud, wõtsiwad nemad tema riided, ja tegiwad neli oja, iga sõjamehele ühe oja, ja kuue; aga kuub oli õmblemata ülewast üleüldse kujutud.

24. Siis ütlesiwad nemad üks teise wastu: Ärgem kiskugem seda mitte lõhki, waid heidkem liistu selle pärast, kelle pärast see peab olema; et kiri pidi tõeks saama, mis ütleb: Nemad on minu riided isekestis jaganud, ja minu kuue pärast liistu heitnud; seda tegiwad ta sõjamehed.

25. Aga Jesuse risti juures seisis tema ema, ja tema ema õde Maria Kleopa naene ja Maria Rahdalena.

26. Kui nüüd Jesus oma ema nägi, ja jüngri seal juures seiswat, teda tema armastas, ütles

ta oma ema wastu: Naene, wadata, see on sinu poeg.

27. Pärast ütles tema jüngri wastu: Waata, see on sinu ema. Ja sestjamaast tunnisti wõttis jünger teda oma kotta.

28. Pärast, kui Jesus teadis, et ju lõik oli lõpetatud, et kiri pidi tõeks saama, ütles tema: Mul on äänu.

29. Aga seal seisis üks astja täis äditat; ja nemad täitsiwad käsna äditaga, ja pistiwad isopi otsa, ja paniwad seda tema juu ette.

30. Kui nüüd Jesus ädika sai wõtnud, ütles tema: See on lõpetatud; ja nõrgutas pead, ja heitis hinge.

31. Aga et walmistamise päew oli, ja tehad ei pidanud hingamise päewal risti peale jäema, (sest see hingamispäew oli suur) palusiwad Juda rahwas Pilatust, et nende sääreluud pidi murtama ja neid maha wõetama.

32. Siis tuliwad sõjamehed, ja mürdsiwad esimese sääreluud, ja teise, kes temaga oli risti poodud.

33. Aga kui nemad Jesuse juurde tuliwad, ja nägiwad teda juba surnud olewat, ei mürdnud nemad tema sääreluid mitte;

34. Waid üks sõjameestest pistis odaga tema külge, ja sedamaid tuli weri ja wesi wälja.

35. Ja kes seda on näinud, see on seda tunnistanud, ja tema tunnistus on tõsine, ja see teab, et ta räägib, mis tõsi on, et teie peate usutama.

36. Sest see on siindinud, et kiri pidi tõeks saama: Semal ei pea luudki latki murtama.

37. Ja taas ütles teine kiri: Nemad peawad nägema, kelle sisse nemad on pistnud.

Matmine.

38. Aga pärast seda palus Pi-

latuse käest Jofep Arimatiafi, (kes Jefufe jünger oli, aga falaja, kartuse pärast Juida rahwa eest) et ta pidi saama Jefufe ihu mahawõtta; ja Pilatus andis temale luba; siis tuli tema ja wõttis Jefufe ihu maha.

39. Siis tuli ka Nikodemus (kes enne wõffel Jefufe juurde oli tulnud) ja rõi segatud mirrit ja aloet ligi sada naela.

40. Siis wõtsiwad nemad Jefufe ihu, ja mäklisiwad seda linaste riiete sisse kalli rohtudega, nõnda kui Juida rahwal mahamatmise wiis on.

41. Aga seal paigas, kus ta oli ristilöödud, oli aed, ja aedas uus haud, kuhu ei olnud ükski iial pandud.

42. Sinna paniwad nemad siis Jefufe Juida rahwa walmistamise päewa pärast, sest et haud ligi oli.

20. Peatükk.

Kristus ilmub pärast oma ülestõusmist Maria Mahdalenale.

1. Aga esimesel nädala päeval tuli Maria Mahdalenale wara, kui alles pime oli, haua juurde, ja näeb, et kivi haua eest oli ärawõetud.

2. Siis jookseb tema ja tuleb Simona Petrusse ja teise jüngrid juurde, keda Jeesus armastas, ja ütles neile: Remad on Jeesus! hana seest ärawõetud, ja meie ei tea, kuhu nemad teda on pannud.

3. Siis läks Petrus wälja ja teine jünger, ja tuliwad hana juurde.

4. Aga need jooksiwad mõlemad ühtlasi, ja teine jünger jooksis eele usinamine kui Petrus, ja tuli enne hana juurde.

5. Ja tema näeb kummarkile waadates surnulinad seal olewat, aga tema ei läinud mitte sisse.

6. Siis tuleb Simon Petrus, kes tema järel läis, ja läks hana sisse, ja näeb surnulinad maas olewat.

7. Ja et higrätik, mis tema pea peal oli, mitte ei olnud surnulinadega maas, waid isepäinis määsitud ühes teises paigas.

8. Siis läks ka teine jünger, kes enne oli tulnud, hana sisse, ja nägi ja uskus.

9. Sest nemad ei mõistnud weel mitte kirja, et tema pidi surnust ülestõusma.

10. Siis läksiwad jüngrid jälle omaste juurde.

11. Aga Maria seisib hana juures wäljas ja nuttis; kui ta nuttis, waatas tema kummarkile hana sisse.

12. Ja näeb kaks inglit walge riidetega istawat, teise pea ja teise jalga otjas, kus Jefufe ihu oli maganud.

13. Ja nemad ütleswad temale: Naene, mis sa nutad? Tema ütles neile: Remad on minu Jeesus! ära wiinud, ja mina ei tea, kuhu nad teda on pannud.

14. Ja kui ta seda sai ütelnud, pööras tema ennast ümber, ja näeb Jefufe seisawat, ja ei teadnud, et see Jeesus oli.

15. Jeesus ütles temale: Naene, mis sa nutad? Keda sa otsid? Tema mõtles, et see pidi kärner olema, ja ütles temale: Jeesus, kui sina oled teda ärafannud, siis ütle mulle, kuhu sa teda oled pannud, ja ma tahan teda ära wõtta.

16. Jeesus ütles temale: Maria! Tema pööras ennast ümber, ja ütles temale: Rabbuni, see on: Õpetaja.

17. Jeesus ütles temale: Ära puudu minu külge, sest ma pole weel üles läinud oma Jeesus juurde, aga mine mu wendade juurde ja ütle neile: Mina lähen üles oma oma Jeesus ja teie Jeesus juurde, ja

oma Jumala ja teie Jumala juurde.

Jesus ilmub neile üheteistkümnese ja kaheksa päeva pärast seda Toomale.

18. Maria Magdalena tuleb ja kuulutab jüngeritele, et ta oli Issandat näinud, ja et ta temale seda oli ütelnud.

19. Kui õhtu aeg oli, selsamal esimesel nädala päeval, ja uksest lukus olivad seal, kus jüngrid üheskoos olivad kartuse pärast Juba rahwa eest, siis tuli Jesus ja seisis test nende seas, ja ütles neile: Rahu olgu teile!

20. Ja kui ta seda sai ütelnud, näitas tema neile oma käsi ja külge, siis saiwad jüngrid rõemfaks, kui nemad Issandat nägidwad:

21. Siis ütles Jesus neile jälle: Rahu olgu teile! nõnda kui Isa mind on läkitanud, nõnda läkitan mina teid ka.

22. Ja kui ta seda sai ütelnud, puhus tema nende peale ja ütles neile: Võtke püha Waimu.

23. Kellele teie tiial patud andeks annate, neile on need andeks antud: kellele teie tiial patud kinnitate, neile on need kinnitatud.

24. Aga Tomas, üks neist kahesteistkümnest, keda nimetatakse kassikuks, ei olnud mitte nendega, kui Jesus oli tulnud.

25. Siis ütlesiwad teised jüngrid temale: Meie oleme Issandat näinud. Aga tema ütles neile: Ei ma usu mitte, kui mina ei näe tema käte sees naelte aset, ja ei pane oma sõrme naelte aseme sisse, ja ei pane oma kätt tema külge sisse.

26. Ja kaheksa päeva pärast olivad jüngrid jälle sealsamas, ja Tomas nendega; siis tuleb Jesus, kui uksest lukus olivad, ja seisis test nende seas, ja ütles: Rahu olgu teile!

27. Pärast ütles tema Tomale: Pistu oma sõrm seia, ja waata minu käsi, ja anna oma käsi seia, ja pane minu külge sisse, ja ära ole usmata, waid usklik.

28. Ja Tomas wastas ja ütles temale: Minu Issand ja minu Jumal!

29. Jesus ütles temale: Tomas, ja oled uskunud, sest et sa mind oled näinud: õndsad on need, kes ei näe ja siiski usuwad.

30. Aga Jesus on küll palju muud imetähti teinud oma jüngerite ees, mis ei ole üleskirjutatud sellesinatses raamatu sisse;

31. Aga needsinatsed on kirjutatud, et teie peate ussuma, et Jesus on Kristus Jumala poeg, ja et teie peate usu läbi elu saama tema nime sees.

21. Peatükk.

Kristus ilmub ennast oma jüngeritele Tiberia järwe ääres.

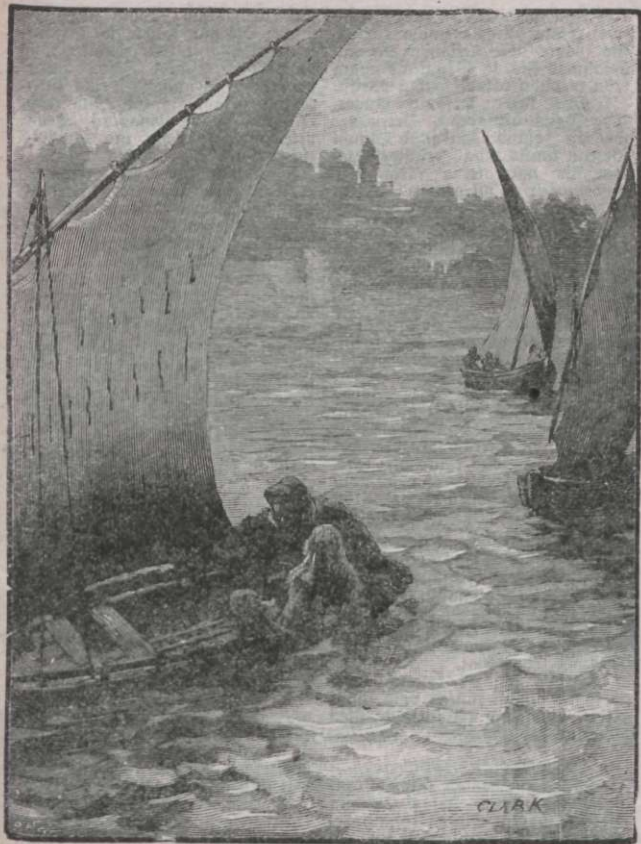
1. Pärast seda näitas Jesus ennast oma jüngeritele Tiberia järwe ääres; aga tema näitas ennast nõnda:

2. Simon Petrus ja Tomas, keda hüütakse kassikuks, ja Natanael, kes oli Rana linnast Galilea maalt, ja Sebedeuse pojad, ja veel teist kaks tema jüngeritest olivad seal koos.

3. Siis ütles Simon Petrus neile: Ma lähen kasu püüdma. Nemad ütlesiwad temale: Meie tuleme ka sinuga. Nemad läksiwad wälja, läksiwad warsti laewa peale, ja selsamal böffel ei saanud nemad ühtigi.

4. Aga kui ju walge saanud, seisis Jesus järwe ääres, ja jüngrid ei teadnud, et see Jesus oli.

5. Siis ütles Jesus neile: Eapustused, eks teil pole ühtigi leiwa tõrwast: Nemad kostiwad temale: Pole mitte.



Rafilea järvi.

6. Aga tema ütles neile: Heidke noot wälja parema poole laewa, siis peate teie leidma. Nemad heidsiwad siis, ja ei suutnud enam seda wedada kalade hulga pärast.

7. Siis ütles seesama jünger, keda Jeesus armastas, Petrusile: See on Jeesand. Kui nüüd Simon Petrus kuulis, teda Jeesanda olewat, siis pani tema särki enese limber, (sest ta oli alasti) ja heitis ennast järwe.

8. Aga teised jüngrid tuliwad laewukesega (sest nemad ei olnud kangel mäelt ära, waid ligi kaks-sada küünart maad) ja wedasiwad noota kaladega.

9. Kui nemad nüüd sealt äratuliwad mäele, nägivad nemad sütetule seal maas, ja kalufesi peale pandud olewat ja leiba.

10. Jeesus ütles neile: Dooge neist kalukestest, mis teie praegu olete püüdnud.

11. Simon Petrus läts, ja wedas nooda mäele täis suuri kalu, sada wiiskümmend kolm, ja noot ei läinud mitte katti, et neid küll nii palju oli.

12. Jeesus ütles neile: Tulge, wõtte lõunat; aga üksti jüngritest ei julgenud temalt küsida: Kes sina oled? Sest nemad teadsiwad teda Jeesanda olewat.

13. Siis tuli Jeesus ja wõttis leiba ja andis neile, ja kalufesi jelsamal kombel.

14. Zuba see oli kolmas kord, et Jeesus ennast näitas oma jüngritele, kui tema oli surnuft üles tõusnud.

Jesuse kõne Petrusega.

15. Aga kui nemad saiwad lõunat söönnud, ütles Jeesus Simona Petrusse wastu: Simon Jona poeg! armastad sina mind enam kui needsmatsed? Tema ütles temale: Jah, Jeesand, sina tead, et mina

find armastan. Tema ütles temale: Ole mu tallekeste karjane.

16. Tema ütles temale jälle teistkorda: Simon Jona poeg! armastad sina mind? Tema ütles temale: Jah, Jeesand, sina tead, et mina find armastan. Tema ütles temale: Hoia mu lambaid kui karjane.

17. Kolmat korda ütles tema temale: Simon Jona poeg! armastad sina mind? Petrus sai kurwaks, et ta temale kolmat korda oli ütelnud: Armastad sina mind? Ja ütles temale: Jeesand, ja tead tõid, sina tunned, et ma find armastan. Jeesus ütles temale: Ole mu lammaste karjane.

18. Tõeste, tõeste mina ütlen sinule: Kui sina noorem olid, siis panid sa ise oma wõõble, ja kõndisid, kubu ja tahtsid; aga kui sina saad wanaks saanud, siis pead sa oma käed wäljajirutama, ja üks teine paneb wõõ su ümber, ja wiib sind, kubu ja ei taha.

19. Aga seda ütles tema tähendades, misjulguse surmaga tema pidi Jumalat austama. Ja kui ta seda sai rääkinud, ütles tema temale: Rääi minu järel.

20. Aga Petrus pööbras ennast ümber, ja nägi jüngri, keda Jeesus armastas, järel käiawat, (kes ta oli ihusöömaajal ennast Jesuse rinna peale lastnud ja ütelnud: Jeesand, kes see on, kes find ära-annab?)

21. Kui Petrus teda nägi, ütles tema Jesuse wastu: Jeesand, aga mis seesinane peab kannatama?

22. Jeesus ütles temale: Kui ming tahaan, et ta peab jäema, kuni ma tulen, mis sul sellega asja? Rääi sina minu järel.

23. Siis tõusis kõne wendade seas, et seesinane jünger ei pida- nud surema: aga Jeesus ei olnud mitte temale ütelnud, et ta ei pida- nud surema, waid: kui mina ta-

han, et ta peab jäema, kuni ma tulen: mis sul sellega asja?

24. Seesinane on see jünger, kes neistsinatšist asjust tunnistab, ja seda on ülestirjutanud, ja meie teame, et tema tunnistus on tõsi.

25. Aga weel palju muud asju

on, mis Jeesus on teinud; kui need tõid iseäranis saakšwad ülestirjutatud, siis arwan mina, et ka maailm ise ei jduaks kirjutatud raamatuid mahutada.

AMEN.

Taweti 23. Paul.

Kristuse kallist ja ustawast karjast ametist.

1. Taweti laul.

Jehowa on mu karjane, ei mul pole ühtigi waja.

2. Noore rohu maade peale asutab ta mind, ta saadab mind hingamise wee juurde.

3. Ta jahutab mu hinge, ta saadab mind õiguse jälgede peale oma nime pärast.

4. Ka siis, kui ma käin surma

warju orus, ei karda ma kurja, sest et sina muga oled; sinu kepp ja su sau, needšamad trööstiwad mind.

5. Sa walmistad mu ette lihe laua mu waenlaste nähes; ja wõidab mu pead õliga, mu karikas on hästi täis.

6. Seadus. ja heidus aga peawad mind taga ajama lõige mu eluaja, ja ma jäen Jehowa totta kauaks ajaks.

* * *

Aga tema on meie üleastumiste pärast haawatud; ja meie ülekohtu pärast ärardõhutud; karistus oli tema peal, et meil pidi rabu oltma, ja tema muhtude läbi on meie terwis tulnud.

Meie tõid effisime kui lambad, meie waatašime igailks oma tee peale; aga Jehowa on meie tõikide ülekohtu lastnud tema peale tulla.

Jesaja 53, 5. 6.

* * *

Kes meie patud ise on kannud omas ihus üles puu peale, et meie pidime patust ära saama ja õigusele elama, kelle wermete läbi teie olete terweks saanud.

1 Petr. 2, 24.

* * *

Ses on Jumala armastus awalikult saanud meie sees, et Jumal oma ainuslindinud Poja maailma sisse on läkitanud, et meie tema läbi peame elama.

Ses on armastus, ei mitte et meie oleme Jumalat armastanud, waid et tema meid on armastanud, ja oma Poja läkitanud lepituseks meie pattude eest.

1 Joan. 4, 9. 10.

* * *

Tulge minu juurde tõid, kes teie waewatud ja koormatud olete ja mina tahan teile hingamise saata.

Matt. 11, 28.

Taweti 103. Paul.

Jehowa heldust kiidetasse neist, kes teda kardawad.

1. Taweti laul. Mu hing! kiida Jehowat, ja kõit mis minu sees, tema püha nime.

2. Mu hing! kiida Jehowat, ja ära unusta mitte tema heategemist ära.

3. Tema on see, kes kõit su ülesõhtu andeks annab, kes äraparrandab kõit su wigadused.

4. Kes su elu lunastab hukatusest, kes sind ehitab helduse ja balastusega kui krooniga.

5. Kes sinu suu täidab heaga, et su iga uueks saab kui kottal.

6. Jehowa teeb õigust, ja annab loobut kõigile, kellele liiga tehafe.

7. Ta on Moosesele oma wiisid teada annud, Israeli lastele oma trud.

8. Halastaja ja armuline on Jehowa, pikameelega ja rikas heldusest.

9. Ei ta wõta lõpmata kõwaste waielda, ega igaweste wiha pida.

10. Tema ei tee meile mitte meie pattu mõbda, ja ei tawu mitte meie kätte kõit meie ülesõhtu mõbda.

11. Sest nii kõrge kui taewas on üle maa, nõnda wõtab tema heldus wõimust nende üle, kes teda kardawad.

12. Otskui homiku pool kaugel

on õhtu poolt ära, nii kaugese saadab ta meie üleastumised meist ära.

13. Otskui isa laste peale balastab, nõnda balastab Jehowa nende peale, kes teda kardawad.

14. Sest ta teab meie sündimist, see on tema meeles, et meie põrm oleme.

15. Waese inimese päewad on kui rohi, ta õitseb nõnda kui diele wäljal;

16. Kui tuul tema üle läheb; siis ei ole teda enam, ja tema ase ei tunne teda mitte enam.

17. Aga Jehowa heldus on igawestest igaweste nende peal, kes teda kardawad, ja tema õigus jääb laste lastele,

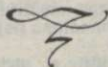
18. Neile, kes tema seadust peawad, ja kes mõtlewad tema kästmiste peale et nemad nende järele teewad.

19. Jehowa on oma aujärje taewas kinnitanud, ja tema kuningriik walitseb kõitide üle.

20. Kiitke Jehowat, teie tema inglid, teie wägewad wahwad, kes teie tema sõna järele teete, tema sõna healt kuuldes.

21. Kiitke Jehowat kõit tema wäed, tema teenrid, kes teie tema meele pärast teete.

22. Kiitke Jehowat kõit tema teud kõit kes tema walitsuse paikus! Kiida, mu hing! Jehowat.





Rüdmine Palestinas.